

Environmentální odpovědnost podniku

Diplomová práce

Studijní program: N6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T085 – Podniková ekonomika - Vybrané procesy v podniku
Autor práce: **Bc. Lucie Jetenská, DiS.**
Vedoucí práce: Ing. Magdalena Zbránková, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie Jetenská, DiS.**
Osobní číslo: **E14000262**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika - Vybrané procesy v podniku**
Název tématu: **Environmentální odpovědnost podniku**
Zadávací katedra: **Katedra podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Teoretické aspekty environmentální odpovědnosti podniku.
2. Analýza aktivit v oblasti environmentální odpovědnosti ve vybraném podniku.
3. Návrh opatření vedoucí k zefektivnění environmentální odpovědnosti podniku.
4. Shrnutí dané problematiky a doporučení na základě zjištěných skutečností.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby dokumentace**
Rozsah pracovní zprávy: **65 normostran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

EPSTEIN, Marc J. a Adriana Rejc BUHOVAC. Making sustainability work best practices in managing and measuring corporate social, environmental, and economic impacts. 2nd ed. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers, 2014. ISBN 9781609949952.

BELL, Simon a Stephen MORSE. Sustainability Indicators: Measuring the Immeasurable? 2nd ed. London: Routledge, 2012. ISBN 9781136556012.

KUNZ, Vilém. Společenská odpovědnost firem. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 9788024739830.

KULDOVÁ, Lucie. Nový pohled na společenskou odpovědnost firem: Strategická CSR. Plzeň: Nava, 2012. ISBN 9788072114085.

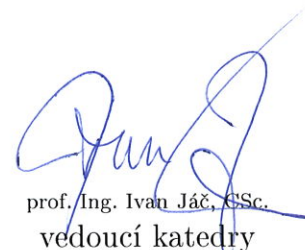
KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ. Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024744803.

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz)

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Magdalena Zbránková, Ph.D.**
Katedra podnikové ekonomiky a managementu
Konzultant diplomové práce: **Ing. Ivo Špaček**
vedoucí odboru kvality a životního prostředí
Datum zadání diplomové práce: **30. října 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. května 2017**

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Ivan Jác, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. října 2015

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Environmentální odpovědnost podniku

Cílem práce je provést analýzu environmentální politiky a popsat jednak jednotlivé dobrovolné environmentální nástroje, které společnost Fatra, a.s. implementovala do svých procesů, a zároveň aktivity, které realizuje v environmentální oblasti. Na základě tohoto rozboru jsou navržena doporučení a opatření vedoucí k zefektivnění environmentální politiky.

První část práce se zaměřuje na koncept udržitelného rozvoje a zabývá konceptem společenské odpovědnosti firem. Podrobněji je popsán environmentální pilíř tohoto konceptu a problematika odpadového hospodářství. Další část práce analyzuje přístup a současný stav environmentální politiky v podniku Fatra, a.s. Na základě tohoto rozboru jsou navrženy vhodné postupy vedoucí k zefektivnění environmentální politiky a zároveň je vypracován plán ekologického projektu. Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti prostřednictvím podpory výuky na téma třídění odpadu a sběru PET lahví na základních školách a dále tvorby uměleckých děl, která budou následně vystavena.

Klíčová slova

Udržitelný rozvoj

Společenská odpovědnost firem

Životní prostředí

Environmentální pilíř

Environmentální politika

Ekologie

Fatra, a.s.

Annotation

Corporate Environmental Responsibility

The goal of this thesis is to analyse one sphere of Corporate Social Responsibility in the company Fatra, a.s. which is ranked among significant plastic processing companies in the Czech Republic. The main part of the analysis is focused on the environmental sphere. The recommendations for the improvement of company's environmental policy are suggested as the result of the previous environmental analysis.

In the first part the thesis is focused on Sustainable Development and Corporate Social Responsibility policy. The environmental sphere is more deeply described after that. The next part is focused on the waste management issues. The next section analyses approach and the current status of the environmental policy in the company Fatra, a.s. Appropriate procedures for the improvement of this policy are suggested together with the plan of the ecological project. The goal of this project is to increase awareness of Fatra, a.s. as an environmentally responsible company by supporting education of waste separation and collection of plastic bottles in elementary schools which will be further utilized for a creation of plastic statues.

Key words

Sustainable Development

Corporate Social Responsibility

Environment

Environmental sphere

Environmental policy

Ecology

Fatra, a.s.

Obsah

1	Udržitelný rozvoj.....	14
2	Koncept společenské odpovědnosti firem.....	17
2.1	Základní vymezení společenské odpovědnosti firem	17
2.2	Triple – Bottom - Line	18
2.3	Stakeholders.....	19
2.4	Důvody vzniku společenské odpovědnosti firem a výhody implementace	20
2.5	Pozitivní a negativní efekty spojené s implementací společenské odpovědnosti firem	23
3	Environmentální odpovědnost firem.....	26
3.1	Environmentální manažerské systémy.....	28
3.2	Environmentální reportování	30
3.3	Ekodesign.....	31
3.4	Metoda posuzování životního cyklu	32
3.5	Iniciativa Responsible Care	33
4	Problematika odpadového hospodářství.....	35
4.1	Dokumenty upravující odpadové hospodářství	36
4.2	Společnost EKO-KOM, a.s.....	37
5	Představení společnosti Fatra, a.s.....	40
5.1	Výrobní portfolio Fatry, a.s.....	42
5.2	Historie Fatry, a.s.....	44
5.3	Rozvojová strategie Fatry, a.s.....	44
6	Environmentální politika ve Fatře, a.s.	46
6.1	Environmentální řízení ve Fatře, a.s.	46
6.2	Investice na ochranu životního prostředí	47
6.3	Environmentální profil Fatry, a.s.	49

7	Klasifikace a analýza environmentálně odpovědných aktivit a nástrojů ve Fatře, a.s.	54
7.1	Systémy řízení a oblast výroby	55
7.2	Environmentální aktivity zaměřené na produkty	58
7.3	Environmentální aktivity zaměřené na zaměstnance	59
7.4	Environmentální aktivity zaměřené na veřejnost.....	60
7.5	Shrnutí environmentálních aktivit společnosti Fatra, a.s.	61
7.6	Návrhy na zefektivnění environmentální politiky ve Fatře, a.s.	62
8	Návrh projektu Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky.....	67
8.1	Zadávací listina projektu.....	69
8.2	Věcná dekompozice projektu.....	71
8.3	Návrh rozpočtu	73
8.4	Možnosti financování projektu	78
8.5	Plán rizik.....	79
8.6	Monitorovací plán a vyhodnocení projektu	79
8.7	Environmentální a ekonomické zhodnocení projektu	81
	Závěr.....	84
	Poděkování	86
	Použitá literatura.....	87
	Bibliografie.....	91
	Seznam příloh.....	92

Seznam ilustrací

Obr. 1: Tři pilíře konceptu CSR	18
Obr. 2: Aspekty podporující implementaci CSR.....	21
Obr. 3: Logo EMAS a logo agentury ISO	28
Obr. 4: Logo charty Responsible Care	34
Obr. 5: Zpracování odpadu v EU v roce 2012.....	37
Obr. 6: Značka zelený bod a logo EKO-KOM.....	38
Obr. 7: Logo společnosti Fatra, a.s.	40
Obr. 8: Tržby ve Fatře, a.s. mezi lety 2005 -2015	42
Obr. 9: Podíly na tržbách Fatry, a.s. dle segmentů výrobků za rok 2015.....	43
Obr. 10: Podíly na tržbách Fatry, a.s. dle teritorií za rok 2015	43
Obr. 11: Investice Fatry, a.s. na ochranu ŽP 2009 - 2015	48
Obr. 12: Množství vyprodukovaných odpadů vztahované k tržbám ve Fatře, a.s. 2004 - 2014	50
Obr. 13: Procentuální podíl recyklátů v produktech Fatry, a.s. 2011 - 2015	51
Obr. 14: Emise těkavých organických látek vyprodukovaných Fatrou, a.s. 2004 - 2015 ...	52
Obr. 15: Spotřeba energií ve Fatře, a.s. 2008 - 2015	57
Obr. 16: Spotřeba energií vztahovaná na tržby Fatry, a.s. 2009 - 2015	58
Obr. 17: Ukázka krokodýla vyrobeného z PET lahví.....	68
Obr. 18: Ganttův diagram.....	73

Seznam tabulek

Tab. 1: Cíle udržitelného rozvoje	16
Tab. 2: Oblasti/cíle společenské odpovědnosti.....	19
Tab. 3: Příklady firemních stakeholders.....	20
Tab. 4: Výhody a nevýhody implementace CSR	25
Tab. 5: Nástroje na ochranu životního prostředí	27
Tab. 6: Hlavní rozdíly mezi ISO 14001 a EMAS	30
Tab. 7: Ukázka registru environmentálních a společenských aspektů ve Fatře, a.s.....	47
Tab. 8: Ukázka seznamu odpadů a místa jejich uložení ve Fatře, a.s.	49
Tab. 9: Množství vyprodukovaných odpadů v tunách ve Fatře, a.s. 2010 - 2015.....	50
Tab. 10: Množství vypouštěných odpadních vod Fatrou, a.s. 2009 - 2015.....	53
Tab. 11: Přehled environmentálně odpovědných aktivit ve Fatře, a.s.....	55
Tab. 12: Zadávací listina projektu A	69
Tab. 13: Zadávací listina projektu B	70
Tab. 14: Činnosti zajišťované vozidlem Octavia Combi	74
Tab. 15: Údaje pro výpočet nákladů na vůz Octavia Combi.....	74
Tab. 16: Činnosti zajišťované vozidlem Ford Transit Kombi Van	74
Tab. 17: Údaje pro výpočet nákladů na vůz Ford Transit Kombi Van	75
Tab. 18: Údaje pro výčet nákladů na soz PET lahví	75
Tab. 19: Údaje potřebné pro výpočet nákladů na brožury a praktická cvičení	76
Tab. 20: Údaje potřebné pro výpočet nákladů na odměny	76
Tab. 21: Výpočet nákladů na nákup nádob	76
Tab. 22: Údaje potřebné pro výpočet nákladů na zábor veřejného prostranství	77
Tab. 23: Plánované náklady na práci.....	77
Tab. 24: Plánované celkové náklady	78
Tab. 25: Plánovací formulář rizikových událostí	79
Tab. 26: Environmentální aspekty projektu	81
Tab. 27: Výhody a nevýhody realizace projektu pro Fatru, a.s.....	82
Tab. 28: Náklady na projekt za předpokladu realizace projektu Ekocentrem Čtyřlístek	83
Tab. 29: Porovnání nákladů na projekt Fatrou, a.s. a Ekocentrem Čtyřlístek	83

Seznam zkratek

BLF	Business Leaders Forum
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CENCEC	Centrum environmentálních prohlášení
CPM	Critical Path Method (metoda kritické cesty)
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme (Ekologický systém řízení podniků a auditů)
EMS	Environmentální manažerský systém
EPD	Environmental Product Declaration (Environmentální prohlášení typu III)
EU	Evropská unie
FaVU VUT	Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně
GRI	Global Reporting Initiative (Iniciativa globálního reportingu)
HDP	Hrubý domácí produkt
ICCA	International Council of Chemical Associations (Mezinárodní rada chemických asociací)
ISO	International Organization for Standardization (Mezinárodní organizace pro normalizaci)
LCA	Life-cycle assessment (metoda posuzování životního cyklu)
MWh	MegaWatt hodina
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OSN	Organizace spojených národů
PERI	Public Environmental Reporting Initiative (Iniciativa environmentálního reportingu)
PVC	Polyvinylchlorid
ŽP	Životní prostředí
WBS	Work Breakdown Structure (hierarchická struktura činností)

Úvod

Na začátku této práce je možné zamyslet se nad tím, kdy vůbec člověk začal zasahovat do krajiny. V odpovědi na tuto otázku je třeba ohlédnout se až do doby 9 000 – 4 000 let př. n. l., která je nazývána jako období tzv. neolitické revoluce. V té době člověk začal přetvářet krajinu, obdělávat pole, chovat zvířata a měnit krajinu, nejdříve lokálně a pak globálně. Z vesnic se postupně stávaly města a města se stávala velkoměsta. (Vítejte na Zemi, 2013)

Zemědělství světa dominovalo až do druhé poloviny 18. století, kdy ho začal nekompromisně vytlačovat průmysl. Ruční výroba v manufakturách byla nahrazena tovární strojní velkovýrobou. V této době poprvé vyvstaly environmentální problémy, jimiž se do té doby nemuselo lidstvo nijak zabírat. Jedná se například o znečištění ovzduší či znečištění povrchových vod chemickými látkami. (Vítejte na zemi, 2013, b)

S neustálým vylepšováním technologií výroby a zdokonalováním výrobních postupů rostl i negativní vliv lidské činnosti na životní prostředí. Po druhé světové válce začali obyvatelé moderních průmyslových zemí zažívat do té doby nevídaný hospodářský růst. Lidé se postupně pustili do uspokojování nejen základních potřeb, ale začali svoji pozornost upírat i na takové potřeby jako je zdravé životní prostředí. Podíl na tom má i řada průmyslových katastrof, ke kterým došlo v průmyslové výrobě (například havárie chemické firmy v italském městě Seveso v roce 1976 či nezodpovědné vypouštění rtuti do moře v japonské zátocce Minamata továrnou Chisso). Environmentalismus, tedy moderní pojetí ochrany životního prostředí a rostoucí zájem o něj, lze datovat do druhé poloviny 60. let 20. století. (Vítejte na zemi, 2013, c)

Postupem času devastace životního prostředí dosáhla takové úrovně, že se situace stala neudržitelnou. Jak uvádí Y. Chouinard a V. Stanley (2014, s. 43), „*Vypůjčili jsme si z přírody tolik, že to nejsme schopni splatit.*“ Z těchto důvodů se začal rozvíjet koncept udržitelného rozvoje. Prvním milníkem, co se tohoto konceptu týče, bylo vydání publikace s názvem *Meze růstu* roku 1972. Ta zdůraznila limitované zdroje a poukázala na nesoulad mezi ekonomickou a environmentální sférou. (Meadows, 1972)

Průmyslová oblast při své honbě za ziskem zatěžuje ve velké míře životní prostředí, jehož schopnost regenerace není tak rychlá jako tempo, kterým je devastováno. Koncept udržitelného rozvoje se do průmyslové sféry začíná promítat na základě konceptu

společenské odpovědnosti firem. Tomuto názvu dává vzniknout v 50. letech 20. století Howard Bowen ve své knize *Corporate Social Responsibility of Businessman*, v níž zdůrazňuje požadavky na zohlednění sociálních hledisek řízení. (Bowen, 1953)

Koncept společenské odpovědnosti je postaven stejně jako udržitelný rozvoj na třech fundamentálních pilířích: ekonomickém, sociálním a environmentálním. V rámci environmentálního pilíře organizace usilují o snížení dopadu svých ekonomických činností na životní prostředí. K tomu přispívají tím, že dodržují environmentální zákony dané legislativou, ale především tak, že jdou nad jejich rámec. Odpovědné podniky implementují do svých procesů nástroje environmentální politiky, které jsou založeny na principu dobrovolnosti.

Práce se věnuje environmentálnímu pilíři v rámci konceptu společenské odpovědnosti. S tímto tématem, jak již bylo naznačeno, je úzce spjata problematika udržitelného rozvoje a společenské odpovědnosti firem.

Práce se dále zaměřuje na problematiku environmentální politiky ve společnosti Fatra, a.s. se sídlem ve městě Napajedla. Nejprve je přiblížena společnost jako celek a poté její přístup k environmentální odpovědnosti. Cílem práce je provést analýzu environmentální politiky a popsat jednak jednotlivé dobrovolné environmentální nástroje, které společnost Fatra, a.s. implementovala do svých procesů, a zároveň aktivity, které realizuje v environmentální oblasti. Na základě tohoto rozboru jsou navržena doporučení a opatření vedoucí k zefektivnění environmentální politiky.

Jedním z těchto doporučení je projekt *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky* určený základním školám. Tento projekt má přesvědčit občany o angažovanosti podniku v environmentálních otázkách a v místní komunitě. Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti prostřednictvím podpory výuky na téma třídění odpadu a sběru PET lahví na základních školách a dále tvorby uměleckých děl, která budou následně vystavena.

1 Udržitelný rozvoj

Koncept udržitelného rozvoje je založen na uvedení hospodářského a společenského vývoje do souladu s kapacitami ekosystémů, se zachováním přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné i budoucí generace. Je konceptem, který představuje možnost volby k převládající industriální ekonomice. (Ministerstvo životního prostředí, 2015, a)

Mezinárodní svaz přírody (Munro, 1991, s. 10), jehož činnost je zaměřena na uchování přírodních zdrojů, definoval udržitelnost roku 1991 jako:

„Development that improves the quality of human life while living within the carrying capacity of supporting ecosystems“. Definici lze do českého jazyka přeložit jako: *„udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zlepšuje kvalitu lidského života v mezích únosné kapacity život podporujících ekosystémů.“*

Česká legislativa (ČESKO 1992, § 6), definuje trvale udržitelný rozvoj jako:

„Rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“

Udržitelný rozvoj představuje rovnováhu mezi třemi základními oblastmi. Jedná se o ekonomiku, sociální aspekty a životní prostředí (dále jen ŽP). Základní principy udržitelného rozvoje jsou vyjmenovány v následujících bodech (Vítejte na zemi, 2013, d):

- Dlouhodobá perspektiva.
- Kapacita ŽP je omezená.
- Předběžná opatrnost.
- Prevence.
- Kvalita života.
- Sociální spravedlnost.
- Zohlednění stavu lokální – globální.
- Vnitrogenační a mezigenační odpovědnost (či rovnost práv).
- Demokratické procesy.
- Propojení základních oblastí života. (Vítejte na zemi, 2003, d)

Uvedené principy se jednotlivé státy a společenství snaží uvést do reality prostřednictvím různých strategií. V České republice byla první strategie udržitelného rozvoje schválena roku 2004. V současné době je platný dokument s názvem *Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky*, který byl vytvořen v souvislosti se členstvím v mezinárodních organizacích (EU, OSN, OECD) a zároveň odráží specifické podmínky České republiky. (Ministerstvo životní prostředí, 2015, a)

Dne 22. 3. 2017 Rada vlády pro udržitelný rozvoj schválila dokument s názvem *Strategický rámec Česká republika 2030*. Dokument je rozdělen do šesti částí. Ty se týkají oblasti společnosti, hospodářského rozvoje, rozvoje obcí a regionů, zlepšení odolnosti ekosystémů (zejména schopnosti krajiny zadržovat vodu a zvýšení úrodnosti půdy), dobré vládnutí a propojení České republiky se světem. V každé oblasti jsou definovány cíle a stanoveny indikátory. (Rada vlády pro udržitelný rozvoj, 2017)

Nový přístup strategického rámce České republiky 2030 je v tom, že propojuje dva významné koncepty: udržitelný rozvoj a kvalitu života. Kvalita života by se do budoucna měla stát klíčovým ukazatelem rozvoje, spíše než klasické makroekonomické ukazatele jako je HDP. (Rada vlády pro udržitelný rozvoj, 2017)

Na to, že dnešní situace, kdy se neustále skloňuje tvrzení o minimálním 3% růstu, je neudržitelná, upozorňuje i Chouinard a Stanley (2014). Planeta je zaplavena levným zbožím, kterého je všude nadbytek. Většina věcí je naprosto zbytečná a nakupování se pro lidstvo stalo koníčkem. Toto zboží nevalné kvality je užíváno pouze krátkodobě a jeho cena pravdivě neodráží ekologické ani sociální náklady. Řešením tohoto problému je začít vyrábět kvalitní zboží, které bude sloužit déle a jeho cena bude odpovídat nákladům. Toto tvrzení zní jednoduše, ale vyžaduje změnu myšlení celé soudobé společnosti. (Chouinard, 2014)

Budoucnost vyžaduje, aby se upustilo od ukazatele HDP, nebo tento ukazatel musí být modifikován tak, aby zahrnoval i faktory, které odrážejí i mimoekonomické skutečnosti. Například index štěstí vystihuje podstatně lépe kvalitu života než populární ukazatel HDP a byl přijat kromě Bhútánu i státy jako je Francie, Kanada či Velká Británie. Ve Velké Británii ukazatel zahrnuje i aspekty jako je spokojenost s prací, finanční zajištění, dostatečný kontakt s přáteli a příbuznými, stav ŽP, pocit osobního bezpečí a účast na dobrovolnické činnosti. (Chouinard, 2014)

Významná konference, která proběhla na téma udržitelného rozvoje roku 2012, je konference OSN o udržitelném rozvoji, nazývaná také jako „konference RIO+20“. (Ministerstvo životního prostředí, 2015, b). Jako hlavní dokument byla přijata politická deklaráce s názvem „*The Future We Want*“ (neboli „*Budoucnost, kterou chceme*“). Zároveň nejdůležitějším výsledkem bylo schválení záměru přijmout globální cíle udržitelného rozvoje. (United Nation, 2012). Stanovené cíle vyjmenovává Tab. 1.

Tab. 1: Cíle udržitelného rozvoje

Konec chudoby a konec hladu	Zdraví a kvalitní život	Rovnost mužů a žen	Dostupné a čisté energie
Kvalitní vzdělávání	Pitná voda a kanalizace	Důstojná práce a ekonomický růst	Průmysl, inovace a infrastruktura
Méně nerovností	Udržitelná města a obce	Odpovědná výroba a spotřeba	Klimatická opatření
Život ve vodě	Život na souši	Mír, spravedlnost a silné instituce	Partnerství ke splnění cílů

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva životního prostředí, 2015, c

V návaznosti na to může vyvstat řada základních otázek, které si pokládá S. Bell a S. Morse (2012) ve své knize *Sustainability Indicators: Measuring the Immeasurable?* Vzhledem k četnosti definicí o udržitelném rozvoji a vágnosti cílů, je těžké prosazovat odpovídající chování. Vzhledem k tomu, že není přesně známo, jakého cíle má být dosaženo. S tím souvisí i otázka ověřitelnosti splnění tohoto cíle. Jistě není možné rozvíjet udržitelnost, pokud není jasně vymezeno, co zahrnuje. (Bell, 2012)

2 Koncept společenské odpovědnosti firem

Udržitelný rozvoj jako koncept, který je založen na rovnováze ekonomické sféry, společenských aspektů a ŽP se týká všech úrovní „řízení“ (globální, regionální, národní, skupinové, ale i individuální). Koncept společenské odpovědnosti firem (Corporate Social Responsibility, dále jen CSR) promítá principy udržitelného rozvoje do podnikatelské sféry. Z pohledu podniku spočívá odlišnost CSR od konceptu udržitelného rozvoje především v tom, že CSR je praktický nástroj, který umožňuje unikátní způsob odpovědi každého podniku na výzvy současnosti, zatímco udržitelný rozvoj je vnímán jako celospolečenský koncept, pro jehož naplňování má vytvářet podmínky celá společnost. (Empress, 2017)

Následující text pojednává o CSR, jako konceptu, který aplikuje do podnikatelské oblasti koncept udržitelného rozvoje. Kapitola nabídne základní přehled o této problematice. Popisuje, co tato strategie zahrnuje, jaké výhody může organizaci přinést a naopak jaké jsou nevýhody a argumenty proti její implementaci.

2.1 Základní vymezení společenské odpovědnosti firem

Koncept společenské odpovědnosti nemá jednotnou definici. To může být vysvětleno jednak značnou šíří tohoto konceptu, který souvisí s celou škálou rozličných disciplín, či jeho neustálým dynamickým vývojem. Avšak všechny vzniklé definice mají stejný základ. Jedná se o dobrovolné prosazování takových podnikových aktivit, které přispívají k celkovému blahu společnosti. (Kunz, 2012)

Například v Zelené knize EU (Commission of the European Communities, 2001, str. 8) je koncept CSR definován následovně:

„CSR je dobrovolné integrování sociálních a ekonomických hledisek do každodenních firemních operací a interakcí s firemními stakeholders.“

Byznys pro společnost (Byznys pro společnost, 2016) definoval CSR zase takto:

„CSR je způsob podnikání, který odpovídá či jde nad rámec etických, zákonných, komerčních a společenských očekávání.“

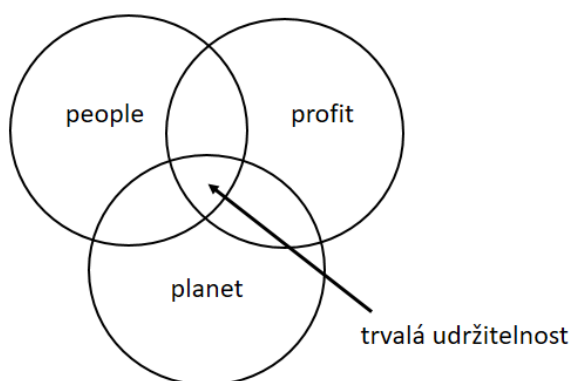
L. Kuldová (2012) upozorňuje, že se CSR netýká pouze soukromé sféry, jak by se mohlo zprvu zdát. CSR je lehce aplikovatelný i ve sféře občanské, tedy v neziskových organizacích,

školách, státním aparátu či ve vládě. Zejména tyto organizace mají jednat s naprostou transparentností a jejich činy mají být v souladu s odpovědným chováním.

2.2 Triple – Bottom - Line

Koncept CSR stojí na třech fundamentálních pilířích stejně jako koncept udržitelného rozvoje. Jedná se o pilíř ekonomický, sociální a environmentální. Průnik jednotlivých oblastí znázorňuje Obr. 1. Pilíře jsou v souladu se třemi základními charakteristikami, které jsou v angličtině označovány jako triple – bottom – line neboli tři „Pé“ (Kunz, 2012):

- **Profit** – zisk – ekonomický pilíř.
- **People** – lidé – sociální pilíř.
- **Planet** – planeta – environmentální pilíř. (Kunz, 2012)

Obr. 1: Tři pilíře konceptu CSR

Zdroj: Kunz, 2012, s. 20

Organizace tedy sledují nejen svůj primární cíl, kterým je tvorba zisku, ale soustředují se i na environmentální a společenské aspekty své činnosti (Kunz, 2012). Jak se mohou podniky angažovat v jednotlivých oblastech, ukazuje Tab. 2.

Tab. 2: Oblasti/cíle společenské odpovědnosti

Ekonomická oblast	Sociální oblast	Ekologická oblast
Kodex podnikatelského chování firmy (etický kodex)	Zdraví a bezpečnost zaměstnanců	Ekologická firemní politika
Transparentnost	Rozvoj lidského kapitálu, vzdělávání zaměstnanců	Materiály, přeprava, balení
Odmítnutí korupce	Vyvážení pracovního a osobního života zaměstnanců	Užívání energie/vody
Chování k zákazníkům	Firemní filantropie	Environmentální management
Chování k dodavatelům	Rovné příležitosti	Ochrana přírodních zdrojů
Chování k investorům	Rozmanitost na pracovišti	Soulad s národními a mezinárodními standardy
Vztahy s akcionáři	Zajištění rekvalifikace propuštěných	Zmenšování negativních dopadů na ŽP
Ochrana duševního vlastnictví		

Zdroj: Petříková, 2008, s. 45

Někdy bývá v rámci CSR vymezována i další oblast, a to odpovědnost vůči místní komunitě a vládě. Tato oblast se dá také označit jako tzv. externí sociální oblast (příčemž ta interní se soustřeďuje na zaměstnance firmy). Podnik buduje dobré vztahy s obyvateli regionu, ve kterém působí. Má zájem o sladění podnikových a regionálních cílů a finančně podporuje místní spolky i aktivity. Firemní filantropie hraje v současné době velkou roli v řadě podniků. (Kunz 2012)

Environmentální odpovědnosti a nástrojům, které firma může strategicky implementovat do svých podnikových procesů v rámci snížení negativního dopadu na ŽP, se podrobněji věnuje kapitola 3 *Environmentální odpovědnost firem*.

2.3 Stakeholders

S pojmem CSR často bývá spojován i pojem stakeholder neboli zainteresované strany, se kterými přichází podnik do styku. Právě přístup k jednotlivým stakeholderům má být odpovědný. Vymezení jednotlivých stakeholderů v rámci organizace pomáhá manažerům uvědomit si, že podnik neexistuje v izolovaném prostředí ale, že svými podnikatelskými aktivitami ovlivňuje široké okolí. (Kuldová, 2010)

Příklady firemních stakeholderů uvádí Tab. 3.

Tab. 3: Příklady firemních stakeholders

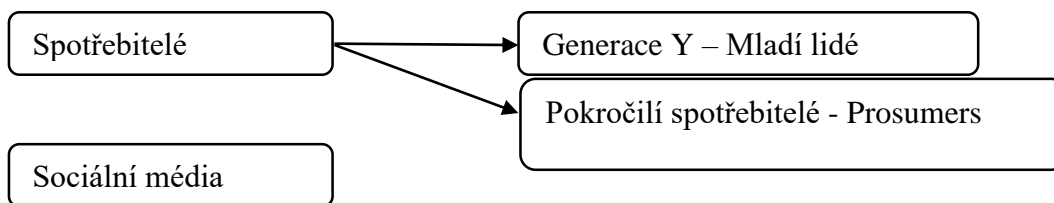
Firma	Ekonomika	Společnost
Zaměstnanci	Zákazníci	Komunita
Management	Věřitelé	Vláda
Akcionáři	Distributoři	Státní správa
Odbory	Odbory	Neziskové organizace
		Životní prostředí

Zdroj: Kuldová, 2010, s. 26

2.4 Důvody vzniku společenské odpovědnosti firem a výhody implementace

Zvyšování zájmu o CSR ze strany stakeholderů je zapříčiněno jejich rostoucí informovaností, k čemuž přispívá především snadný přístup k internetovému připojení. Zákazníci mohou jednoduše porovnávat výhody, vlastnosti i ceny konkurenčních výrobků a služeb. Vnější prostředí je zároveň více dynamické, konkurenční i globalizované. Spotřebitelům už nestačí klasické užité vlastnosti výrobku, ale očekávají vyšší přidanou hodnotu. Stakeholders volají po společensky odpovědném chování firem a požadují vysokou úroveň důvěryhodnosti a transparentnost jednání organizací. (Kunz, 2012)

D. Jones (2014) ve své knize *Společensky odpovědné chování se firmám vyplácí*, zdůrazňuje zejména dva aspekty, které nutí firmy k odpovědnému chování (viz Obr. 2). V první řadě se jedná o spotřebitele, kteří se následně dělí do dvou skupin. Za první jde o tzv. generaci Y, tedy generaci mladých lidí, jež jsou velcí zastánci společensky odpovědného chování. Dále se jedná o tzv. „pokročilé spotřebitele“ neboli prosumers. Ti mají spoustu informací, jsou velmi zainteresovaní a ohromně kritičtí. Druhým aspektem jsou pak sociální média. Ty umožňují šířit informace, názor i kritiku bleskovým tempem a zároveň pomáhají firmám oslovovat veřejnost po celém světě. (Jones, 2014)

Obr. 2: Aspekty podporující implementaci CSR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Jones, 2014

D. Jones (2014) také shrnuje vývoj, ze kterého vyplývají důvody vzniku CSR. Celý vývoj CSR rozdělil do tří období. První pojmenoval jako Věk image (1990 – 2000). Přimo jeho slovy: „*Firmám šlo často více o to, jaký mají image, než o to, zda tento image odpovídá skutečnosti*“ (Jones, 2014, s. 20). V neprospěch veřejnosti v té době mluvila i špatná ověřitelnost nekalého jednání a nepravdivých výroků. V této souvislosti se vyvinul i pojem pinkwashing či greenwashing, tzv. „barvení se na zeleno“. Od té doby se ale mnohé změnilo a zákazníci získali do rukou mocný nástroj v podobě sociálních médiích. (Jones, 2014)

Další období je označeno jako Věk výhod (2000 – 2010). V této době začali mít zákazníci možnost využívat digitální technologie. Každý získal příležitost svoji nespokojenost s výrobky či službami určité firmy jednoduše vyjádřit. Díky tomu firmy postupně pochopily, že pokud dostojí svým slovům, mohou být odměněny v podobě konkurenční výhody. (Jones, 2014)

Nyní se naše společnost nachází v tzv. Věku škod (2010 – současnost). V této epoše jsou firmy trestány, pokud jejich jednání není odpovědné. Názorným příkladem může být firma BP GLOBAL (dříve British Petroleum), která spíše vsadila na image (např. logem společnosti je zelená kytička), aniž by své činy promítla do skutečnosti. Po úniku ropy v Mexickém zálivu v roce 2010 po havárii plošiny Deep Horizon se firma dostala pod palbu kritiky, která se začala šířit jako lavina zejména na sociálních sítích. Závažné negativní dopady to mělo především na cenu jejich akcií, čímž byla ohrožena její existence. (Jones, 2014)

Dalším důvodem, proč se koncept CSR začal rozvíjet, je jeho podpora ze strany států a nadnárodních společenství. Vzhledem k tomu, že prosazování odpovědných aktivit pozitivně nepřispívá pouze firmě ke zlepšení jejího postavení na trhu, ale i k státním a nadnárodním cílům a zájmům veřejných politik. Jedná se zejména o snižování negativního dopadu na ŽP,

zvyšování vzdělanosti obyvatelstva a jeho zdraví, boj za rovnoprávnost, podpora vědy a výzkumu, otevřenost k inovacím apod. (Kunz, 2012)

Tento pozitivní vliv na rozvoj národního hospodářství si začali uvědomovat představitelé států i mezinárodních organizací. Jejich snahou je podporovat aplikaci CSR do podnikových strategií a především zvyšovat povědomí o konceptu v podnikatelské sféře, na školách i u široké veřejnosti (Kunz, 2012). Přístup Evropské unie a České republiky k CSR uvádí příloha A.

Podnět k implementaci podnikové strategie, která zahrnuje sociální, environmentální i ekonomickou sféru, může vycházet jak z interních tak z externích impulsů. Mezi interní podněty patří například stanovení závazku k CSR managementem společnosti jako k základní hodnotě nebo rozpoznání vedení, že zavedení CSR bude výhodné pro podnik z ekonomického hlediska. Často ale hlavní impuls pro zavedení CSR přichází z externích vlivů. Můžou to být jednak vládní regulace, požadavky trhu, vývoj konkurenčních podniků nebo tlak ze strany nevládních organizací. (Epstein, 2014)

V následujícím textu jsou popsány čtyři hlavní důvody, proč je v současné době pro podniky důležité, aby jednaly odpovědně. Tyto důvody nestojí osamoceně, ale vzájemně se prolínají. Některé korporace přijaly CSR díky všem níže uvedeným důvodům. (Epstein, 2014)

- ***Legislativní nařízení***

Státní předpisy a průmyslové kodexy vyžadují čím dál tím více odpovědné chování ze strany firem. Nedodržování legislativních nařízení bylo a stále je velmi finančně nákladné kvůli možným pokutám a právním nákladům. S tím je spojen negativní vliv na dobré jméno firmy a následně případné snížení poptávky po jejich produktech a službách, a kvůli dodatečným inspekcím až potenciální zavření podniku. (Epstein, 2014)

- ***Vztahy s komunitou***

Široká veřejnost i aktivisté nevládních organizací si stále více všímají, zda organizace přistupuje k podnikání odpovědně. Identifikování sociálních, environmentálních a ekonomických aspektů je důležité pro zlepšování vztahů se stakeholdery a pomáhá posilovat jejich loajalitu i důvěru. Získání rozličných oprávnění pro chod podniku od vlády, komunity i dalších stakeholderů je kriticky důležité proto, aby firma mohla vést kontinuálně svoji ekonomickou činnost. Dobře implementovaná CSR strategie má pozitivní vliv na dobré

jméno, lepší vztahy s komunitou, či výkonnost v podniku. Popřípadě následky neřízení odpovědnosti a vztahů se stakeholdery mohou poškodit pověst firmy, což může nepříznivě ovlivnit i její finanční výkonnost. (Epstein, 2014)

- ***Náklady a výnosy***

Řízení CSR může mít v budoucnu vliv na zvýšení výnosů a snížení nákladů firmy. Jinými slovy, chovat se odpovědně je dobré obchodní rozhodnutí. Ke zvýšení prodeje, a tím i zvýšení výnosu, může dojít například v důsledku zlepšené firemní reputace a náklady mohou být sníženy díky efektivnějšímu využívání zdrojů, vylepšení produktů a firemních procesů nebo poklesu výše regulačních pokut. Klíčem k úspěchu je identifikovat, kde se protínají oblasti, které jsou žádoucí z pohledu společnosti, ŽP i firmy. (Epstein, 2014)

- ***Společenské a morální povinnosti***

Firmy se mají chovat odpovědně, díky svému velkému vlivu na ŽP, společnost i ekonomiku státu. Osobní pohnutky a smysl k morální povinnosti vedly některé manažery a korporace, aby zahrnuly CSR do své strategie. (Epstein, 2014)

2.5 Pozitivní a negativní efekty spojené s implementací společenské odpovědnosti firem

Princip CSR za dobu své existence získal řadu nejen zastánců ale i kritiků. V této kapitole jsou uvedeni kritici a jejich negativní argumenty ke strategii CSR. Zároveň je poukázáno na to, že jejich kritika v dnešní době není již tak úplně opodstatněná.

Pravděpodobně tím pro veřejnost nejvíce známým kritikem CSR je americký nositel Nobelovy ceny za ekonomii a představitel ekonomických liberálů 20. století Milton Friedman. Friedman (1970) zastával názor, že jediným cílem firem má být maximalizace zisku. Roku 1970 v časopise *The New York Times* byl zveřejněn jeho článek s názvem: *The Social Responsibility of Business is to Increase Its Profits*, tedy Sociální odpovědností firmy je navyšování zisku. (Friedman, 1970).

Ve svém díle *Capitalism and Freedom* z roku 1982 pak nabádá, aby se firmy společensky odpovědnému chování vyloženě vyhýbaly. CSR podle něj zvyšuje náklady, a tím snižuje výnosy akcionářů. Dále se může promítnout do vyšších cen výrobků či do nižších platů

zaměstnanců. Podle Friedmana, tím že se podnik snaží vytvářet co nejvyšší zisk, už sám o sobě přispívá k všeobecnému blahu například díky tomu, že přispěje vyšší hodnotou na daních do státního rozpočtu či zvyšuje zaměstnanost v regionu. (Friedman, 1982)

Podle amerického profesora Roberta Reicha (2007) firmy, které přistoupí na CSR, začínají nahrazovat roli vlády. Podle jeho názoru to má být vláda, kdo se má starat o sociální problémy a veřejné blaho společnosti. Proto má být tlak ze strany společnosti přesunut právě na ni spíše než na soukromé podniky. Také upozorňuje na to, že firmy využívají CSR pouze jako komunikační nástroj a snaží se jím ovlivnit širokou veřejnost a spotřebitele ve svůj prospěch. (Reich, 2007)

D. Martincík a M. Polívka (2012) poukazují na to, že implementace konceptu CSR vede ke zvýšení prodeje pouze za předpokladu, že průměrný zákazník je altruista. Pokud v lidském chování převládají egoistické pohnutky, zákazníci bez pochyby dají přednost levnějšímu zboží, které bylo vyrobeno s menšími náklady v podniku, kde není koncept CSR uplatňován. Někteří zákazníci se chovají v duchu altruismu a jsou ochotní zaplatit více ve jménu odpovědnosti, avšak většina spotřebitelů není připravena platit více, proto aby přinesla benefity neznámým lidem. Uplatňování konceptu CSR může přilákat nové zákazníky, ale více zákazníků přestane kupovat zboží dané firmy, díky vyšším cenám. (Martincík, 2012)

Je třeba si uvědomit, že od té doby co M. Friedman pronesl svůj slavný výrok, že společenská odpovědnost rozměňuje zisk, uplynulo notně času. Od té doby došlo k velkému pokroku v technologiích a změnil se i způsob myšlení obyvatelstva. Řada úspěšných manažerů začala chápat, že toto prohlášení v dnešní době není již tak zcela pravdivé. (Jones, 2014)

Velký význam na této změně nese rostoucí propojenost, ekonomický kolaps a katastrofické zprávy o současném stavu ŽP. Tři zásady současného podnikání jsou transparentnost, autentičnost a rychlost (Jones, 2014). D. Jones (2014, s. 39) věří, že: *„Nejúspěšnějšími firmami budoucnosti budou ty, které se budou chovat společensky nejodpovědněji.“*

Tab. 4 shrnuje jednotlivé důvody a aspekty, proč podniky v současné době uplatňují koncept CSR a naopak jaké nevýhody může jeho implementace přinést.

Tab. 4: Výhody a nevýhody implementace CSR

Výhody	Nevýhody
Zvýšení zisku	Zvýšení nákladů
Zvýšení efektivity, resp. snížení nákladovosti	Snížení výnosu akcionářů
Zlepšení image a dobrého jména	Zvýšení cen výrobků
Zvýšení obrátu a loajality zákazníků	Snížení počtu zákazníků
Zvýšení produktivity a kvality	Snížení tržeb
Možnost stát se vyhledávaným zaměstnavatelem	Snížení zisku
Možné snížení zákonného dohledu a zákonných opatření	Snížení mezd zaměstnanců
Snížení rizika, snížení nákladů na řízení rizik	
Udržení kroku s konkurenty a požadavky trhu	
Získání konkurenční výhody a upevnění tržní pozice	
Větší přitažlivost pro investory a zpřístupnění dalšího kapitálu	
Ocenění u obchodních partnerů možnost přilákání nových partnerů	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Kašparová, 2013

3 Environmentální odpovědnost firem

Jak bylo uvedeno v kapitole 2.2 *Triple – Bottom – Line*, koncept CSR je postaven na třech fundamentálních pilířích. Kromě pilíře ekonomického a sociálního se CSR týká i sféry environmentální. Tato kapitola se zabývá společenskou odpovědností v rámci environmentální oblasti a ochrany ŽP.

Kapitola klasifikuje jednotlivé nástroje environmentální politiky. Nástroje jsou dány buď legislativou státu anebo jsou založeny na principu dobrovolnosti a jdou nad rámec platné legislativy.

Další část kapitoly se věnuje vybraným dobrovolným nástrojům environmentální politiky. Konkrétně jsou podrobněji popsány environmentální manažerské systémy (dále jen EMS), do kterých se řadí způsob řízení dle řady norem ISO 14000 nebo podle nařízení EU dle Programu systému environmentálního řízení a auditu (dále jen EMAS). Poté se kapitola zabývá environmentálním reportováním, ekodesignem, metodou posuzování životního cyklu (dále jen LCA) a celosvětovou chartou Responsible Care, která je etickou iniciativou chemického průmyslu.

Nástroje, které mají zajistit ochranu ŽP a donutit podnikatelské subjekty, aby se v rámci své ekonomické činnosti chovaly odpovědně k okolí, ve kterém působí, je možné rozdělit do pěti kategorií. Jedná se o skupiny nástrojů uvedené v následujících bodech (CENIA, 2012):

- Administrativní.
- Ekonomické.
- Dobrovolné.
- Informační.
- Institucionální. (CENIA, 2012)

Dobrovolné nástroje, které jsou aplikovány podniky nad rámec legislativy, jsou následně rozděleny do tří kategorií a to na nástroje regulační, informační a vzdělávací. (CENIA, 2012). Jednotlivé nástroje zachycuje Tab. 5.

Tab. 5: Nástroje na ochranu životního prostředí

Nástroje na ochranu životního prostředí			
Administrativní	Vycházejí z platné legislativy a nařízení příslušného orgánu	Zákazy, příkazy, omezení, povolení k činnosti	
Ekonomické	Motivují k omezení znečišťování ŽP	Pokuty, poplatky, ekologické daně, dotace, zvýhodnění úvěrů, daňové zvýhodnění	
Dobrovolné	Implementovány nad rámec legislativy	Dobrovolné nástroje regulační (redukční)	Environmentální manažerské systémy (EMS), ekodesign, environmentální značení (ekolabelling), monitoring a targeting, charta Responsible Care
		Dobrovolné nástroje informační	Metoda posuzování životního cyklu (LCA), metoda čistší produkce, environmentální manažerské účetnictví, environmentální benchmarking, environmentální reporting, vlastní environmentální tvrzení, environmentální prohlášení III typu
		Dobrovolné nástroje vzdělávací	
Informační	Podávají informace	Veřejný systém podávající informace o emisích a přenosu znečišťujících látek, Integrovaný registr znečišťování ŽP, nástroje edukačního rázu	
Institucionální	Dlouhodobý rámec, do něhož spadají všechny nástroje	Právní normy, koncepční dokumenty, programy, strategie	

Zdroj: Vlastní zpracování dle CENIA, 2012

CSR může být chápáno také jako jeden z dobrovolných komplexních nástrojů, ke kterému může podnik přistoupit, jak uvádí například informační portál CENIA (CENIA, 2012). Autorka tohoto textu ale chápe CSR spíše jako přístup nadřazený dobrovolným nástrojům na ochranu ŽP. Ochrana ŽP a nástroje, jež k ní pomáhají, jsou pouze částí toho, co strategie CSR integruje. Tím, že podnik začne implementovat dobrovolné nástroje nad rámec legislativy, začne se chovat odpovědně. Tedy aplikace vybraného nástroje je součástí strategie CSR v rámci environmentálního pilíře.

Protože existuje celá řada různých dobrovolných nástrojů, jak ukazuje Tab. 5, následující kapitola se podrobněji věnuje pouze těm vybraným. Právě tyto nástroje jsou z pohledu autorky považovány za ty nejvýznamnější a z pohledu této práce vnímány jako nejdůležitější. Vzhledem k tomu, že se týkají chemického průmyslu a většina z nich je implementována ve vybrané společnosti, které se věnují další kapitoly (*kapitola 5, 6, 7 a 8*).

3.1 Environmentální manažerské systémy

Mezi environmentální manažerské systémy (dále jen EMS) se řadí způsob řízení podle řady norem ISO 14000 či podle nařízení EU dle Programu systému environmentálního řízení a auditu (dále jen EMAS). EMS jsou nejvíce rozšířeným dobrovolným nástrojem a pro většinu podniků se řízení podle nich stalo samozřejmostí. Oba tyto systémy jsou vhodné pro všechny druhy a typy organizací po celém světě tzn. jak ziskové, neziskové, tak i státní. Nezáleží ani na jejich velikosti nebo oboru podnikání. (ISO, 2016).

Logo EMAS a logo certifikačního orgánu ISO vyobrazuje Obr. 3.

Obr. 3: Logo EMAS a logo agentury ISO

Zdroj: CENIA, 2012, b

Zavedení EMS může přinést podniku řadu významných výhod. Mezi přínosy implementace patří shoda se současnými i budoucími environmentálními zákony a regulačními požadavky. Díky EMS je pro organizace snazší dodržovat platnou legislativu. Dále jde o větší

angažovanost zaměstnanců v environmentálních otázkách. Nezanedbatelnou výhodou je i budování důvěry se zúčastněnými stranami prostřednictvím strategické komunikace, zlepšování pověsti podniku i image. Mezi další klady patří dosažení strategických obchodních cílů, získání konkurenční a finanční výhody, a to zejména díky zvýšené efektivitě ve výrobě nebo snížení nákladů. Implementace může mít pozitivní vliv i na dodavatele tím, že i oni zavedou EMS ve svém podniku. Mezi další výhody patří snížení nehodovosti ve výrobě. (ISO, 2017, b)

Bariérou implementace EMS do podnikových procesů (zejména pro mikro a malé podniky) je výše finančních prostředků, jež je nutné vynaložit. Náklady se odvíjejí od velikosti firmy a oboru podnikání. Řada států EU nabízí státní dotace na zavedení EMS. (ISO, 2017, b)

Jak by měl být EMS zaveden do každodenních činností organizace, není standardizováno. Má na to vliv především velikost organizace, předmět činnosti a dosažená úroveň řízení. Každopádně se vyplatí zamyslet se nad tímto problémem zdravým lidským rozumem. V první řadě si organizace musí jasně stanovit, jakého cíle chce dosáhnout, jaký je prioritní důvod pro implementaci EMS, a jaká opatření k tomu využije. Dále je třeba zmapovat stav současných i potřebných zdrojů a mít podporu ze strany vedení. Pro zavedení EMS je nutné zvolit si kreativního a zaníceného realizátora, který zajistí jeho efektivní uvedení do provozu. Podnik musí mít k dispozici nezbytné informace, jež je možné najít na internetu či v nespočtu vydaných publikací. Při zavádění EMS je vhodné zamyslet se nad pomocí externího konzultanta, který může být nápomocen zvláště v některých problematických částech implementace. Je dobré zjistit, zda je možné požádat o veřejné dotace na tuto konzultaci. Nakonec je nutné nezapomenout na vzdělávání zaměstnanců v této oblasti, dbát na otevřenou komunikaci a dostatečný přístup k informacím. (ISO, 2017, a)

EMAS a normy skupiny ISO 14000 jsou si podobné v mnoha aspektech. Pravděpodobně tím nejvýznamnějším rozdílem je, že organizace, které přistoupily na EMAS jsou povinny reportovat své prohlášení, což může přispět ještě k větší transparentnosti. Jedná se o prohlášení k ŽP, které je ověřováno nezávislou třetí stranou. Rozdíly mezi ISO 14001 a EMAS zachycuje Tab. 6. (CENIA, 2012)

Tab. 6: Hlavní rozdíly mezi ISO 14001 a EMAS

	ISO 14001	EMAS
Zavedení systému	Možné i v části podniku	V celém areálu organizace, v jeho lokalitě
Environmentální přezkum	Doporučený*	Povinný
Hodnocení aspektů	Zejména přímé environmentální aspekty	Přímé i nepřímé environmentální aspekty
Veřejné dokumenty	Pouze environmentální politika	Environmentální politika a environmentální prohlášení
Environmentální prohlášení	Není požadováno	Povinné
Zakončení procesu (před registrací)	Certifikace	Ověření environmentálního prohlášení
Zakončení procesu zajišťuje	Akreditovaný certifikační orgán	Akreditovaný environmentální ověřovatel
Četnost a metodika provádění auditů	Explicitně nestanovena, obecně tříletý cyklus	Tříletý cyklus**
Registrace	V rámci vydaných certifikátů u jednotlivých certifikačních organizací	Odpovědné orgány jednotlivých členských států
Použití loga v marketingu	Ne (pouze logo certifikačního orgánu)	Použití jednotného loga EMAS
Registr všech certifikovaných organizací	Ne	Ano

*) V praxi se zpravidla provádí shodně, jako u EMAS.

***) U malých a středních podniků je možná výjimka, kdy cyklus může být čtyřletý.

Zdroj: CENIA, 2012, c

3.2 Environmentální reportování

Environmentální reportování znamená vyhotovení environmentální zprávy, která obsahuje komplexní informace o environmentálním profilu organizace. To znamená jaký vliv má organizace na ŽP, jaká je její strategie na ochranu ŽP, cíle, jaké aktivity firma realizovala a jaké hodlá realizovat v budoucnosti. (Klásterka, 2007)

Tyto zprávy jsou většinou vydávány spolu s výroční zprávou a slouží jako informační nástroj pro všechny zainteresované stakeholdery i shareholdery (neboli akcionáře). Organizace,

kteřá reportuje, je viděna v očích veřejnosti jako odpovědná a to pomáhá upevňovat její postavení na trhu. (Klášterka, 2007)

Jak má zpráva obsahově vypadat, jak často má být vydávána či jaké indikátory v ní mají být uvedeny, není přesně stanoveno. Reportováním se zabývají některé mezinárodní organizace jako například Global Reporting Initiative (GRI) nebo Public Environmental Reporting Initiative (PERI). Požadavky na vyhotovení reportu udává i EMAS a jedná se o tzv. environmentální prohlášení a normy ISO 14031 a 14032, které mají vazbu na hodnocení environmentálního profilu organizace anebo norma ISO 14021, jež se týká vlastního environmentálního tvrzení. (Klášterka, 2007)

3.3 Ekodesign

Ekodesign je nástroj, který je aplikovatelný v podnikatelské sféře při vývoji nových či změně konstrukce stávajících výrobků. Cílem je nalezení inovativního řešení, díky kterému bude mít produkt menší negativní dopad na ŽP v rámci celého životního cyklu. Jeho užité vlastnosti, jako je například funkčnost, kvalita, bezpečnost apod. mají však zůstat zachovány. Díky preventivnímu přístupu je ekodesign jednou z nejúčinnějších metod, protože jsou hledány a odstraňovány již příčiny, které mají negativní vliv na ŽP. Tento nástroj pomáhá také omezovat produkci odpadu a obalů. Zejména díky tomuto pozitivnímu aspektu je nástroj podrobněji popsán v následujícím textu. (Remtová, 2003, a)

Ekodesignu předcházela metoda čistší produkce. Ta může být formulována jako preventivní, systematická strategie, jež je aplikována do výrobních procesů (ale např. i logistiky, údržby, administrativy a dalších oblastí). Je zaměřena na hledání příčin vzniku odpadů (tuhých, kapalných i plyných), jejich posouzení a následnou eliminaci. (CENIA, 2012)

Vzhledem k tomu, že procesy jsou určovány tím, jaký výrobek je produkován, zájem se následně stočil na výrobek jako takový. Za vznik ekodesignu se dá považovat rok 1992. V té době bylo stanoveno i sedm hlavních zásad. Ty vystihují, na co by se mělo dbát, pokud se vedení firmy rozhodne ekodesign aplikovat (Remtová, 2003, a):

- Upřednostňování bezpečných produktů a služeb.
- Ochrana biosféry.
- Udržitelné užívání přírodních zdrojů.

- Snižování odpadů a zvyšování recyklace.
- Moudré užívání energie.
- Snižování rizika.
- Předávání informací. (Remtová, 2003, a)

Přínosem pro podniky může být zejména zvýšená ekonomická efektivnost například kvůli snížení energie či množství odpadů ve výrobě. Dále zvýšení zájmu o produkt zákazníky, protože inovativní výrobek může nabídnout nejen zmenšený negativní dopad na ŽP, ale také vylepšení jeho dalších vlastností, jako je například delší životnost, lepší kvalita, nový design apod. Tím může firma upevnit svoji pozici na konkurenčním trhu. Vzhledem k tomu, že se posuzuje vliv produktu na celý životní cyklus, je zřejmé, že budou pozitivně ovlivněny i dodavatelsko-odběratelské vztahy. (Remtová, 2003, a)

Ekodesign je významným nástrojem udržitelného rozvoje a je důležitý pro podniky, které mají zavedené řízení dle EMS. Ekodesignem se zabývá tzv. Technická zpráva ISO/TR 14062, nacházející se v mezinárodní řadě norem 14000. (Remtová, 2003, a)

3.4 Metoda posuzování životního cyklu

Metoda posuzování životního cyklu (Life – Cycle Assessment, dále jen LCA) patří mezi nejvýznamnější nástroje environmentální politiky. Podává informace o negativních vlivech výrobku nebo služby na ŽP, které pak pomáhají managementu při rozhodování a volbě budoucí strategie. (Remtová, 2013, b). Metodou LCA se zabývá i mezinárodní normy řady ISO 14000.

Podle normy ISO (ČSN EN ISO 14040, 2006, s. 36) byla metoda LCA definována jako:

„Shromažďování a vyhodnocování vstupů, výstupů a možných dopadů na ŽP výrobního systému během celého životního cyklu.“

Pojmem životní cyklus se rozumí veškeré fáze výrobního systému od zajištění surovin, procesu výroby, užívání spotřebiteli a jeho konečnou likvidaci. Je tedy zřejmé, že pojem životní cyklus je mnohem delší časový úsek než životnost výrobku. I přesto, že se jedná o totožný výrobek, může být dopad na ŽP rozdílný, například pokud je výrobek v konečném stádiu recyklován, či pokud je uložen na skládce. (Remtová, 2013, b)

V rámci metody je třeba nejdříve vytyčit cíle a stanovit rozsah, tedy vymežit hranice. Například může být hodnocen negativní dopad výrobku ve vlastní výrobě a nebudou zahrnuty negativní vlivy distribuce. Dále je provedena tzv. inventarizační analýza. Díky ní jsou odhaleny všechny základní toky, které působí negativně na ŽP. Následně jsou tyto toky hodnoceny z hlediska jejich dopadů a závěrem jsou podávány návrhy, které přispějí k snížení negativního dopadu. (Remtová, 2013, b)

Chouinard a Stanley (2014) poukazují na to, že až 90 % ekologického dopadu výrobku je určeno ve stádiu plánování a designu. Proto je metoda zásadním nástrojem, ale zároveň je velmi časově i finančně náročná. Proto je dobré analyzovat produkty, které přináší firmě nejvyšší zisk a využít například tzv. pravidlo 80/20. To znamená zaměřit se na 20 % výrobků, které přinášejí 80 % zisku. (Chouinard, 2014)

3.5 Iniciativa Responsible Care

Etická iniciativa Responsible Care (Odpovědná péče) týkající se oblasti chemického průmyslu byla vytvořena po neštěstí, jež se odehrálo roku 1984 v indickém Bhópálu. Program byl založen roku 1985 a původně sdružoval kanadské chemické producenty. Od té doby došlo k jeho rozšíření, tak aby reagoval na nově vyvstávající otázky a výzvy, vznikající v současném globalizovaném světě. V únoru roku 2006 byla vyhlášena Mezinárodní radou chemických asociací (ICCA) celosvětová charta Responsible Care, především kvůli nově vytvořené legislativě v oblasti ŽP a nedůvěře společnosti k chemickému průmyslu. (Svaz chemického průmyslu České republiky, 2017)

Iniciativa trvá na neustálém zkvalitňování bezpečnosti i ochrany zdraví při práci a ochraně ŽP. Tohoto cíle je dosahováno, nejen díky dodržování legislativních požadavků, ale zejména tím, že aktivity jdou nad jeho rámec. To pomáhá k trvale udržitelnému rozvoji. Dále se snaží podporovat důvěru veřejnosti v chemický průmysl. Ta je nutná pro jeho budoucí rozvoj a s ním spojenou zvyšující se životní úroveň obyvatelstva. Responsible Care žádá od podniků transparentnost a upřímnou komunikaci se všemi zainteresovanými stakeholdery. (Svaz chemického průmyslu České republiky, 2017)

Tuto dobrovolnou iniciativu přijalo již 53 států. V České republice program zaštiťuje Svaz chemického průmyslu a upozorňuje na to, že zapojení členských organizací do něj má kladné mezinárodní přijetí. (Svaz chemického průmyslu České republiky, 2017)

Logo celosvětové charty Responsible Care je zobrazeno na Obr. 4.

Obr. 4: Logo charty Responsible Care

Zdroj: Svaz chemického průmyslu České republiky, 2017

4 Problematika odpadového hospodářství

Se zvyšujícím se počtem obyvatelstva a produkcí se dostává do popředí zájmu v ochraně ŽP problematika nadměrné tvorby obalů a nakládání s nimi. Vzhledem k tomu, že v kapitole 8 *Návrh projektu Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky*, je realizován projekt, který má přispět k tomu, aby obyvatelstvo České republiky více třídilo odpad vyprodukovaný domácnostmi, je tato kapitola zaměřena na odpadové hospodářství.

Odpad představuje: „*Jakoukoli látku nebo předmět, kterých se držitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil*“ (Evropský parlament, 2008, článek 3).

Obal je: „*Libovolný výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy, který je určený k pojmutí, ochraně, manipulaci, dodávce či prezentaci výrobků určených pro spotřebitele (občana) nebo pro jiného konečného spotřebitele*“ (ČESKO, 2001).

Nesprávné zacházení s odpady vede k velkému množství ekologických problémů. V první řadě jde o změnu klimatu a znečišťování ovzduší, ke kterému přispívá i skleníkový plyn metan, jež se uvolňuje při uložení odpadu na skládku. Dále se jedná o možnost kontaminace půdy či vody, při jeho nesprávném ukládání. Při spalování, pokud není řádně regulováno, může zase docházet k úniku nebezpečných zplodin. Značný problém je spojen zejména s mořskými a přímořskými ekosystémy, kde vysoká koncentrace odpadu ohrožuje tamní faunu. To vše má negativní dopad i na zdraví člověka. (Evropská agentura pro životní prostředí, 2016)

Nesprávné nakládání s obaly a jejich opětovné nevyužívání představuje problém i z ekonomického hlediska. Omezené zdroje jsou čerpány a přetvářeny ve výrobě. Pokud jsou však využity pouze jednorázově, jde o plýtvání ekonomických vstupů, jímž jsou práce a kapitál. V otázce odpadů se musí vzít v potaz i ohled na budoucí generace a přistoupit k udržitelnému rozvoji. (Evropská agentura pro životní prostředí, 2016)

Řešením těchto potíží je v první řadě prevence, což znamená předcházet vzniku odpadu a usilovat o jeho minimalizaci. Při vzniku odpadu pak prosazovat kompostování, recyklaci a jeho opětovné využívání v podobě druhořadých surovin. To přispívá ke snížení čerpání primárních zdrojů a omezuje ztráty, které vznikají v průběhu celého výrobního řetězce.

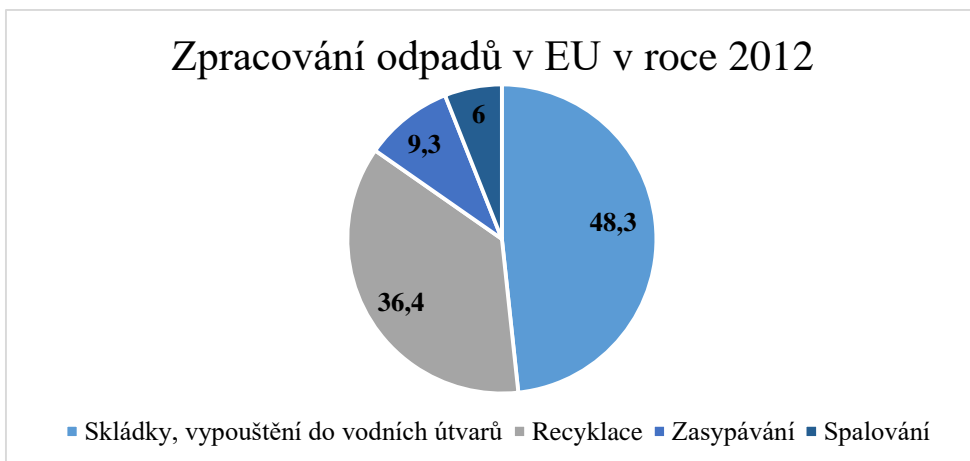
Nejobjemnější část odpadu představují odpady domácností z kuchyní a zahrad, proto je nezbytné zaměřit pozornost zejména na tuto oblast. (Evropská agentura pro životní prostředí, 2016)

4.1 Dokumenty upravující odpadové hospodářství

EU se problematikou odpadového hospodářství zabývá ve *Strategii Evropské unie pro udržitelný rozvoj* a v *Sedmém akčním programu pro životní prostředí*. (European Commission, 2001, b). Ten stanovuje předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi jako jednu ze sedmi tematických strategií s názvem „*Podpora trvale udržitelného využívání zdrojů: Tematická strategie pro předcházení vzniku odpadů a jejich recyklaci*“ a zdůrazňuje vztah mezi účinným využíváním zdrojů, produkcí odpadů a nakládání s nimi. (Komise evropských společenství, 2005)

V roce 2012 dosáhlo množství odpadů vyprodukovaných ekonomickými subjekty a domácnostmi ve všech 28 zemích EU 2 515 miliónů tun. V průměru to tedy bylo necelých 5 tun na obyvatele. Avšak mezi jednotlivými zeměmi dochází k značným rozdílům. Například v Bulharsku bylo vyprodukováno až 22,1 tun na obyvatele, zatímco v Chorvatsku se jednalo o 791 kg. Zpracováno bylo přibližně u 2 303 miliónu tun odpadu. (Eurostat, 2016)

Obr. 5 vyobrazuje, jak byl odpad v zemích EU zpracován. Největší podíl (necelých 50 %) odpadu bylo uloženo na skládkách. Opětovně bylo využito 45,7 %. Jedná se o recyklaci či využití odpadu ve výkopech pro zásyp jámy, pro bezpečnostní účely nebo pro stavební účely při úpravách krajiny. Zároveň 6 % odpadů se spálilo a z toho 4,4 % se získáním energie a 1,6 % bez získávání energie z odpadů. Cílem EU a jejich jednotlivých zemí je neustále zvyšovat procentuální podíl opětovného využití odpadu, což je v zájmu lidského zdraví a ochrany ŽP. (Eurostat, 2016)

Obr. 5: Zpracování odpadu v EU v roce 2012

Zdroj: Vlastní zpracování dle Eurostatu, 2016

Klíčovým dokumentem, který upravuje problematiku českého odpadového hospodářství, je *Plán odpadového hospodářství České republiky*. Vláda tento plán pro období 2015 – 2024 schválila dne 22. 12. 2014. Na základě tohoto plánu je v České republice realizována dlouhodobá strategie nakládání s odpady, obaly a výrobky po skončení jejich životnosti. (Ministerstvo životního prostředí, 2015, d).

Cílem je předcházení vzniku odpadu a tedy snížení množství výroby odpadů. Předcházet jeho vzniku se dá zejména pomocí čistších technologií, ekodesignu a ekologicky efektivnější výroby i spotřebě. Dalším cílem je minimalizace škodlivých účinků na zdraví člověka a ŽP, udržitelný rozvoj, recyklace a maximální využívání odpadů, které by nahradily primární zdroje a přechod na obalové hospodářství. (Ministerstvo životního prostředí, 2015, d).

Plán úzce souvisí s *Operačním programem Životního prostředí*. Tento program umožňuje v letech 2014 – 2020 čerpat obcím finance z Fondu soudružnosti a z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Cílem fondu je ochrana a zlepšování kvality ŽP v České republice. Mezi hlavní osy patří i problematika odpadů a materiálových toků, ekologické zátěže a rizika. (Státní fond životního prostředí, 2015)

4.2 Společnost EKO-KOM, a.s.

V České republice řeší problematiku obalů zákony. Tyto zákony ukládají povinnost o odběru firmám a využití obalových odpadů. Z toho vyplývá, že obal, který je uveden na trh je třeba následně odebrat a recyklovat. Zákon se vztahuje na všechny společnosti, které prodávají své výrobky. Problémem je, že většinou se ve výrobním řetězci vyskytuje mnoho firem a

každá z nich přidá produktu určitou hodnotu. Zákon se tedy vztahuje na všechny tyto firmy, pokud jejich obrat dosáhne 4,5 miliónu Kč ročně nebo pokud vytvoří 300 a více kg obalů ročně. Některé podniky dokáží zrealizovat zpětný odběr samy. Jedná se o firmy, které produkují pouze jeden typ výrobku nebo pokud jsou produkty prodávány určité skupině zákazníků. Ty ostatní využívají autorizovanou obalovou společnost EKO-KOM, a.s. Ta zajišťuje systém, který umožňuje zpětný odběr a využití odpadu, jak je předepsáno zákonem. (EKO-KOM, 2017)

Systém funguje na spolupráci firem, obcí a měst. V rámci systému jsou obaly konečnými spotřebiteli vytríděny, následně svezeny, roztríděny na jednotlivé druhy dle jejich dalšího zpracování a konečně využity jako druhotná surovina. (EKO-KOM, 2017)

Společnost EKO-KOM, a.s. (2017) vede ze zákona evidenci obalů od povinných osob, zajišťuje efektivní sběrnou síť, informuje spotřebitele o lokaci i způsobu třídění. Aby byla společnost schopná všechny tyto požadavky finančně zajistit, do rozpočtu přispívá až 21 000 výrobců a distributorů baleného zboží. Tato částka je vypočtena na základě množství kilogramů vyrobených obalů a typu materiálu. Celý systém v České republice funguje velmi efektivně. Náklady na 1 % vytríděného odpadu jsou v rámci EU jedny z nejnižších. Pokud firma uhradí příspěvek, jež je dán na zpětný odběr a využití obalového odpadu, může na svůj výrobek umístit značky zelený bod či logo EKO-KOM. (EKO-KOM, 2017)

Tyto dvě značky jsou vyobrazeny na Obr. 6.

Obr. 6: Značka zelený bod a logo EKO-KOM
Zdroj: EKO-KOM, 2017

V roce 2000, kdy byla společnost založena, se na třídění odpadu podílelo 300 výrobců. V dalších letech se počet producentů zvyšoval a zapojily se do něj i obce. V roce 2017 je odpad tříděn v 6 085 obcích. Ty instalují barevné kontejnery, jejichž prostřednictvím je odpad sbírán. Počet těchto kontejnerů neustále roste, což přispívá k rostoucímu objemu

vytříděného odpadu v každém roce. Dále je odběr zajišťován pomocí sběrných dvorů, mobilních svozů, a v určitých oblastech také pytlovým sběrem. (EKO-KOM, 2017)

Efektivnost celého systému je podmíněna chováním konečného spotřebitele. Proto společnost vynakládá část prostředků (okolo 4 %) na propagaci třídění a využití odpadu. EKO-KOM se snaží, aby povědomí o třídění odpadu získaly i děti. Z tohoto důvodu byl v roce 2004 zahájen vzdělávací program s názvem *Tonda obal*. Prostřednictvím tohoto programu jsou oslovovány děti po celé České republice. Od roku 2006 jsou pořádány školení pro učitele, jejichž tématem jsou odpady a recyklace. Pro širokou veřejnost jsou pořádány venkovní akce. (EKO-KOM, 2017)

5 Představení společnosti Fatra, a.s.

Fatra, a.s. je významná česká společnost zpracovávající moderními technologiemi plasty ve dvou výrobních závodech: Napajedlech, kde se nachází i sídlo společnosti, a provozovnou v Chropyni. Fatra, a.s. se svými 1 100 zaměstnanci je součástí koncernu AGROFERT HOLDING, a.s., který spojuje více než 250 významných podniků působících v oboru zemědělství, potravinářství, chemie i pozemní techniky a zaměstnává až 34 000 zaměstnanců. (Fatra, 2017, a)

Na Obr. 7 je vyobrazeno logo společnosti.

Obr. 7: Logo společnosti Fatra, a.s.

Zdroj: Fatra, 2017, a

Vizi Fatry (2016, a) je: „*Obstát v tvrdé konkurenci domácích a zahraničních firem zabývajících se zpracováním plastů.*“ Proto podnik neustále hledá nejlepší řešení, implementuje do svých výrobních procesů nejnovější poznatky vědy i techniky a usiluje o to, aby jeho výrobky i služby odpovídaly světovému formátu. Fatra, a.s. se zaměřuje na vysokou kvalitu, ekologii a snaží se o maximální spokojenost svých zákazníků, se kterými buduje dlouhodobé obchodní vztahy. (Fatra, 2017, a)

Ve svém regionu chce být odpovědným zaměstnavatelem, který dbá na profesní rozvoj svých zaměstnanců, kolektivní spolupráci i ochranu zdraví při práci. V dlouhodobé strategii Fatry, a.s. je zakotven udržitelný rozvoj, pohled na ochranu ŽP, podpora místní komunity, spolupráce s vysokými školami a také neustálá prevence před vznikem havárií. (Fatra, 2017, a)

Mezi hodnoty společnosti patří integrita, orientace na zákazníka, trvalé zlepšování, zapojení pracovníků, respekt, loajalita a vzdělávání. (Fatra, 2017, a)

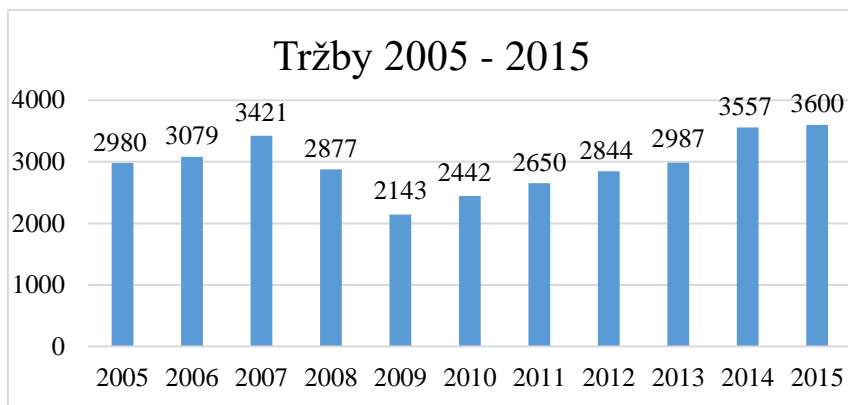
Rámec pro stanovení cílů integrovaného systému tvoří následující body:

- Vysoká spokojenost zákazníku, díky včasným dodávkám kvalitních výrobků, které jsou vyráběny s ohledem na ochranu ŽP.
- Dodržování právních a jiných předpisů včetně vnitropodnikových směrnic.
- Předcházení znečištění ŽP a implementování náležitých opatření, které povedou k prevenci v ochraně ŽP, zdraví zaměstnanců a minimalizaci rizika havárie.
- Pravidelné vyhodnocování rizika v oblastech kvality, EMS, BOZP, havarijní připravenosti a pravidelné přijímání opatření, které povedou k neustálému zlepšování všech procesů.
- Informování zaměstnanců i veřejnosti o vlivu svých činností na zdraví i ŽP a zároveň rozvíjení odborné kvalifikace zaměstnanců.
- Vytvoření a udržování patřičných hygienických podmínek při produkci výrobků, jež jsou následně využívány pro styk s potravinami. (Fatra, 2017, a)

Mezi konkurenční výhody Fatry, a.s. patří jednak dlouholetá tradice a zkušenost v plastikářském průmyslu, tak i umístění podniku ve středu Evropy, hustá distribuční síť a integrované zpracování PVC včetně druhotných surovin. Přínosem může být také dlouhodobá spolupráce se strategickými partnery, certifikace a získání významných ocenění nebo to, že podnik operuje v regionu, kde se nachází silný lidský potenciál v oblasti zpracování plastů. (Fatra, 2017, a)

Fatra, a.s. je zařazena mezi 5 % velmi stabilních firem v České republice, díky ratingu ČEKIA Stability Award 2013 – AA – „Vynikající“, který obdržela od České kapitálové investiční agentury a sdružení Czech Top 100. (Fatra, 2017, a)

Tržby v miliónech korun za období 2005 – 2015 jsou vyobrazeny na Obr. 8. Podnik byl negativně ovlivněn hospodářskou krizí, což se projevilo v propadu tržeb v roce 2009. Od té doby mají tržby rostoucí charakter a v roce 2015 Fatra, a.s. dosáhla tržeb v hodnotě 3,6 miliardy korun. (Fatra, 2017, a)

Obr. 8: Tržby ve Fatře, a.s. mezi lety 2005 -2015

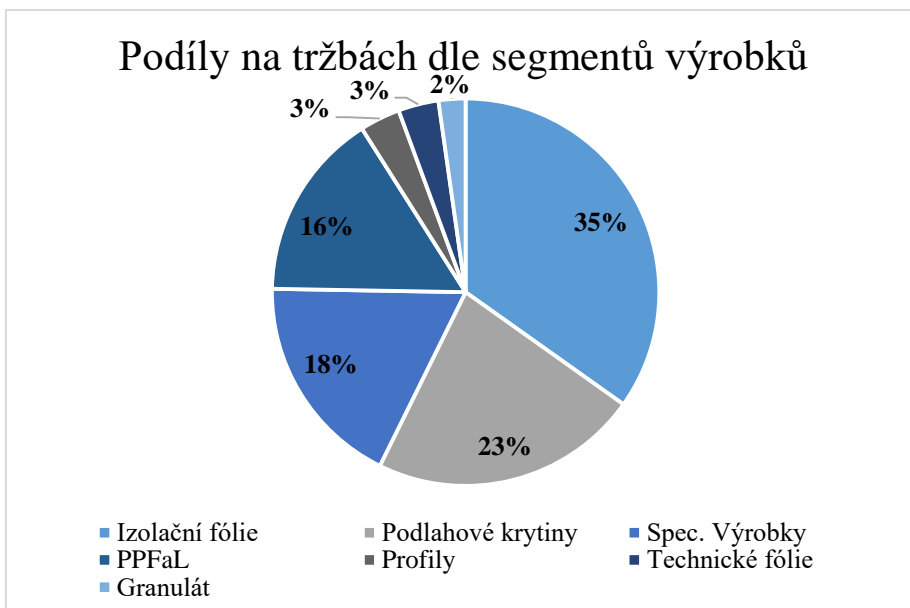
Zdroj: Fatra, 2017, a

5.1 Výrobní portfolio Fatry, a.s.

Hlavními tržními segmenty jsou stavebnictví, potravinářství, galanterie, obuvnictví, odvětví hygieny, zdravotnictví, spotřební, automobilový a zemědělský průmysl. Obrázky vybraných produktů rozdělené dle segmentů uvádí příloha B. Segmenty výrobků jsou uvedeny v následujících bodech:

- **PVC podlahové krytiny**, značky LINO Fatra, THERMOFIX, FatraClick a IMPERIO.
- **Hydroizolační fólie FATRAFOL**, izolace střešní, zemní a jezírkové.
- **Technické vinylové fólie**, polotovar pro galanterii, obaly atd.
- **Plastové vytlačované profily**, značky Novoplast a Novodur.
- **PVC granulát**, polotovar.
- **BOPET**, biaxiálně orientované polyesterové fólie, značky TENOLAN a FOLAM.
- **PPF a L**, paropropustné fólie a lamináty pod značkou SONTEK F a SONTEK L.
- **Fólie a desky z PE, PET a EVAC**, fólie, desky pro izolace, protiskluzové materiály.
- **Vstřikování, vstřikované výrobky**, plastové dlaždice, přepravky.
- **Tvarované výrobky**, kelímky, vaničky a víčka, desky chladících výplní. (Fatra, 2017, a)

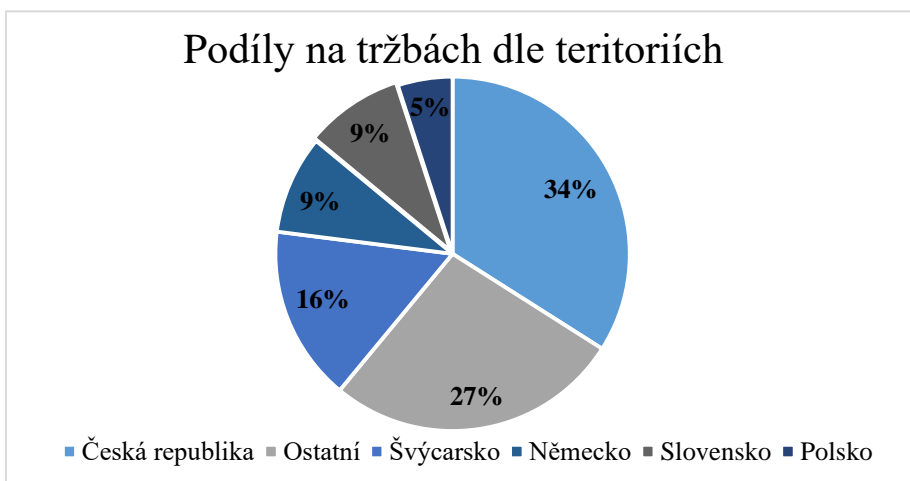
Obr. 9 znázorňuje, jaké jsou podíly na tržbách dle uvedených segmentů výrobků. Největší podíl na tržbách společnosti tvoří s 31 % izolační fólie. (Fatra, 2017, b)

Obr. 9: Podíly na tržbách Fatry, a.s. dle segmentů výrobků za rok 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle Fatra, 2016

V roce 2015 bylo až 75 % výrobků exportováno do více než 50 zemí světa, včetně států jako je například Čína, Japonsko, Egypt, Izrael či Austrálie. Obr. 10 znázorňuje, do jakých států jsou výrobky nejvíce prodávány. Přesto, že Fatra, a.s. exportuje značnou část výrobků, stále v prodeji dle geografických teritorií dominuje Česká republika s 34 %. (Fatra, 2017, b)

Obr. 10: Podíly na tržbách Fatry, a.s. dle teritorií za rok 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle Fatra, 2016

Mimo uvedených výrobků Fatra, a.s. poskytuje zákazníkům i specializovaná řešení a servis, který zahrnuje vývojové aktivity (např. testování či přípravu vzorků a směsí), poradenské služby i konzultace. (Fatra, 2017, a)

5.2 Historie Fatry, a.s.

Výroba ve Fatře začala již v roce 1940 poté, co byla roku 1935 založena jako akciová společnost koncernem Baťa na přímý podnět Ministerstva obrany. Mezi první výrobky patřily masky, ochranné oděvy, pryžové hračky či technická pryž. Od roku 1940 se Fatra, a.s. začala postupně specializovat na zpracování plastických hmot a svoji původní gumárenskou výrobu přesouvala během následujících let do jiných podniků. (Fatra, 2017, b)

Díky zkušenostem se zpracováním plastů, které předávala i dalším závodům, má Fatra, a.s. významné zásluhy na rozvoji tohoto oboru v České republice. Toto historické prvenství se odrazilo v získání konkurenční výhody a u některých výrobců je Fatra, a.s. jejich jediným výrobcem v České republice dodnes. (Fatra, 2017, b)

Roku 1949 byl založen závod v Chropyni. Ten byl až do roku 2002 pojmenován jako Technoplast. Díky četným investicím do výstavby i výroby získal tento závod významné postavení a řadí se mezi důležité české exportéry. (Fatra, 2017, b)

V podobě akciové společnosti Fatra, a.s. zanikla k 31. prosinci 1998 a začátkem následujícího roku se stala součástí vzniklé akciové společnosti ALIACHEM jako jeden z jejích odštěpných závodů. Dne 1. 1. 2006 byla Fatra, a.s. z podniku ALIACHEM vyčleněna a od té doby opět působí jako samostatná společnost. (Fatra, 2017, b)

5.3 Rozvojová strategie Fatry, a.s.

Rozvojová strategie společnosti, která byla představena pro období mezi lety 2015 – 2020 je uvedena v příloze C. V průběhu těchto let se Fatra, a.s. chce stát: „*První volbou pro zákazníky*“. Během tohoto období bude Fatra, a.s. usilovat o zvyšování svých tržeb, a to až na hranici 4,5 miliardy korun za rok 2020, což je strategickým cílem podniku. (Fatra, 2015)

Tento cíl má být dosažen za pomoci osmi segmentových strategií. U některých segmentů výrobců Fatra, a.s. bude volit strategii udržovací, kdežto u jiných se zaměří na strategii rozvojovou. Strategie je následně postavena na čtyřech pilířích. Jedná se pilíř produkční, personální, ekonomicko – organizační a obchodní. Tyto pilíře jsou dále rozpracovány na konkrétnější opatření. Největším realizovaným projektem s termínem ukončení v roce 2020 je výstavba nové válcovny. Projekt se týká produkčního pilíře. (Fatra, 2015)

Dílčí cíle jsou pak propracovány v rámci interní dokumentace a to konkrétně v *Plánu integrovaného systému řízení*. Cíle jsou v tomto plánu rozděleny i na kratší časové úseky. V minulých letech byla strategie řízena dle plánu vypracovaného na dva roky (2015 a 2016), na který v současné době navazuje propracovaný plán pro rok 2017. Tyto plány nejsou dostupné veřejnosti.

Oblast environmentální úzce souvisí s pilířem výrobním a investice, které budou v následujících letech mířit do výroby, budou zároveň směřovat do snížení environmentální zátěže.

6 Environmentální politika ve Fatře, a.s.

Tato kapitola se zabývá přístupem společnosti Fatra, a.s. k environmentální politice a otázkami ochrany ŽP. Nejdříve je popsáno environmentální řízení v podniku, které je založeno na tzv. environmentálních rádech. Dále se text se zaměřuje na investice, které směřují do environmentální sféry.

Následující část kapitoly rozpracovává environmentální profil společnosti, který je uveden ve *Zprávě o stavu ŽP 2016* (Fatra, a.s. 2016). Environmentální profil se týká oblastí, jako je nakládání s odpady, recyklace a využití druhotných surovin, ochrana ovzduší, integrované povolení, odpadní vody a vodní hospodářství. V těchto oblastech musí Fatra, a.s. splňovat požadavky, které vyplývají z české legislativy.

6.1 Environmentální řízení ve Fatře, a.s.

Pro správu celého podniku je vytvořena tzv. řízená dokumentace. Tato dokumentace obsahuje mimo jiné i směrnice týkající se EMS. Jedná se například o směrnice stanovující předpisy pro nakládání s odpady, odpadními vodami, chemickými látkami, směsmi a předměty. Dále předpisy na ochranu ovzduší a zdroje znečišťování, požární ochranu a zabezpečení i řešení havarijních situací, havarijní plán při úniku závadných látek (plynných i kapalných) apod.

Řízená dokumentace také obsahuje tzv. environmentální řády. Tyto řády jsou zpracovány pro jednotlivá oddělení podniku. Celkem jich je 27, pokud je brána v potaz i provozovna v Chropyni. Jejich obsah je popsán v následujících bodech:

- Název činnosti.
- Environmentální aspekty.
- Právní předpisy.
- Znečišťování složek ŽP.
 - Vody.
 - Ovzduší.
 - Odpady.
- Prevence a havarijní stavy.
- Související dokumentace.

Součástí řízené dokumentace je také Registr environmentálních aspektů, který je zpracován dle normy ČSN EN ISO 14001. V jednotlivých environmentálních rádech je možné nalézt pouze aspekty týkající se daného oddělení. V Tab. 7 je zobrazeno, jak je registr zpracován pro odbor operativního nákupu.

Tab. 7: Ukázka registru environmentálních a společenských aspektů ve Fatře, a.s.

Environmentální aspekty

Číslo aspektu	Název aspektu	Popis aspektu
953000/Č 01/15c	Únik plynu do ovzduší	Při manipulaci s lahvemi technických plynů může dojít k uvolnění tlakových uzávěrů
953000/EAC 02/---	Manipulace se zbožím a přípravky	Manipulace s náhradními díly, skladování, výdej do výroby ke zpracování nebo užití

Společenské aspekty

Číslo aspektu	Název aspektu	Popis aspektu
950000/EAC 01/---	Shromažďování a likvidace odpadu kategorie "O"	Jedná se o směsný komunální odpad a papír.
950000/EAC 03/---	Shromažďování a likvidace odpadu kategorie "N"	Sorbenty, hadry na čištění použité na likvidaci možných úkapů olejů, barev ve skladech RM

Zdroj: Fatra, 2017 d

Aspekty jsou následně vyhodnocovány pomocí stanoveného výpočtu. Pro významné aspekty je vytvořen identifikační list. V něm je popsán důvod významnosti aspektu, jaký je jeho vztah k politice integrovaného systému, dále je stanovena cílová hodnota a parametr pro měření. Na konec je zmíněno řízení významného aspektu a odpovědná osoba, kterou bývá vedoucí odboru ŽP. List s vyhodnocením aspektu činnosti pro emise z provozu válcovny a identifikační list tohoto významného aspektu je uveden v příloze D.

6.2 Investice na ochranu životního prostředí

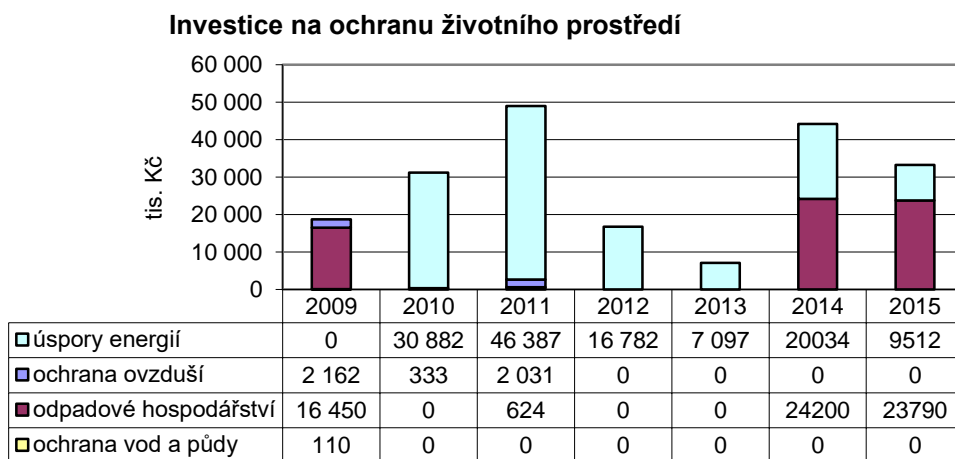
Společnost Fatra, a.s. do své podnikové strategie zahrнула i odpovědnost k ŽP a usiluje o snížení negativního dopadu svých činností na něj neustálými inovacemi v rámci celého výrobního procesu. Fatra, a.s. tedy nejen hledá a zasluhuje se o vývoj technologií, které jsou šetrné k ŽP, ale zároveň se orientuje na nové materiály i způsoby využití plastů. Od toho se odráží řada investic, které směřují právě do environmentální sféry. (Fatra, 2017, a)

Od roku 1996 bylo ve Fatře, a.s. investováno 1,5 miliardy Kč do rozvoje společnosti. Z toho 160 milionů Kč bylo investováno do projektů, které byly v přímé souvislosti s ochranou ŽP. (Fatra, 2017, a)

Environmentální investice konkrétně směřují do těchto oblastí:

- bezpečné skladování a interní doprava surovin,
- prevence proti úniku závadných látek,
- instalace odlučovacích zařízení na snížení emisí,
- prevence vzniku odpadů,
- budování kapacit pro recyklaci plastových odpadů,
- snižování energetické náročnosti, úspory energií,
- havarijní připravenost. (Fatra, 2017, b)

Z Obr. 11 je vidět, že největší podíl investic míří do snižování energetické náročnosti podniku a zpracovatelského zařízení určeného na recyklaci plastových odpadů na bázi polyolefinů¹.

Obr. 11: Investice Fatry, a.s. na ochranu ŽP 2009 - 2015

Zdroj: Fatra, 2016

¹ Jde o nejjednodušší plasty založené na uhlovodících, sestávající tedy primárně z uhlíku a vodíku. Patří sem například polyethylen a polypropylen.

6.3 Environmentální profil Fatry, a.s.

Environmentální profil společnosti (Fatra, 2016) postihuje následující oblasti:

- nakládání s odpady,
- recyklace a využití druhotných surovin,
- ochrana ovzduší,
- integrované povolení,
- odpadní vody a vodní hospodářství.

Tyto jednotlivé oblasti jsou podrobněji popsány v následujícím textu.

- ***Nakládání s odpady***

Co se týče problematiky nakládání s odpady, je ve Fatře, a.s. zpracován seznam odpadů včetně míst jejich uložení. Tento seznam je stejně jako seznam environmentálních aspektů rozdělen pro jednotlivá oddělení. Odpad je ve Fatře, a.s. rozdělen do kategorií dle svých nebezpečných vlastností. Jedná se o následující tři kategorie:

- O – ostatní odpad.
- N – nebezpečný odpad.
- O/N – odpad, který je v katalogu uveden jako ostatní, ale má některou z nebezpečných vlastností, způsob nakládání jako s odpadem N.

Ukázku tohoto seznamu z environmentálního řádu odboru operativního nákupu zobrazuje Tab. 8.

Tab. 8: Ukázka seznamu odpadů a místa jejich uložení ve Fatře, a.s.

Kategorie odpadu	Kód odpadu	Název odpadu (popis odpadu)	Shromažďovací prostředek
O	20 01 01	Papír a lepenka (sběrový papír)	paleta
O	20 03 01	Směsný komunální odpad	polyethylenový pytel, odpadkový koš

Zdroj: Fatra, 2017, d

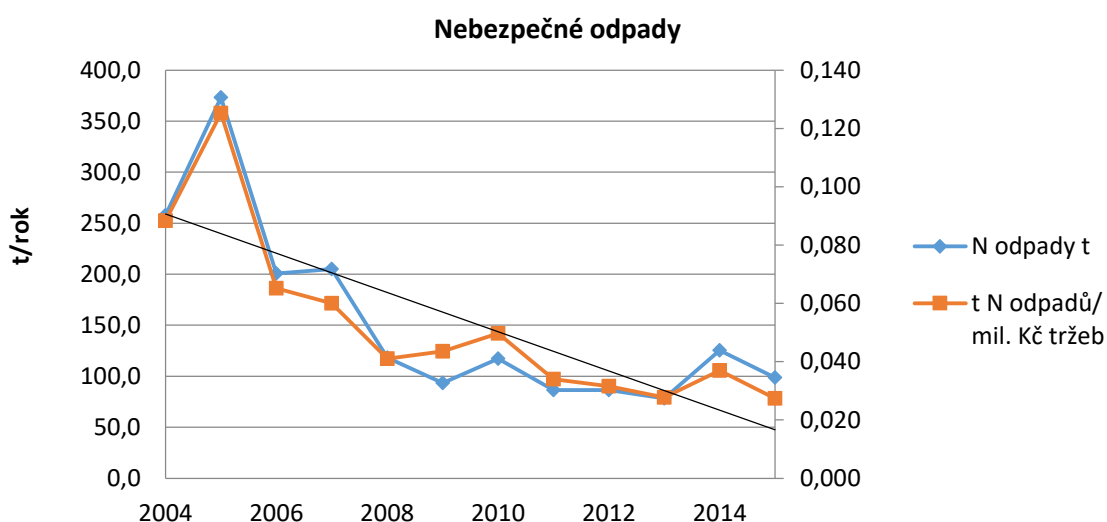
Tato oblast je regulována interní dokumentací Nakládání s odpady, která vychází z požadavků platné legislativy. Množství vyprodukovaných odpadů je analyzováno dle metodiky vykazování odpadů pro integrovaný registr znečišťování a údajů pro výkazy v rámci programu Responsible Care.

Údaje o množství vyprodukovaných odpadů v tunách a zároveň množství vztahené k tržbám v milionech korun je zobrazeno v Tab. 9 a na Obr. 12. V roce 2015 lze sledovat pokles množství produkovaných nebezpečných odpadů ve srovnání s předchozím rokem. Z dlouhodobého hlediska hodnoty vykazují klesající trend. Množství vyprodukovaných odpadů může značně kolísat v důsledku souvislosti odpadů vzniklých likvidací výrobních zařízení.

Tab. 9: Množství vyprodukovaných odpadů v tunách ve Fatře, a.s. 2010 - 2015

Nebezpečné odpady	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Produkované odpady N [t]	117,3	86,4	89,0	78,4	125,4	98,7
tuny N odpadů/ mil. Kč tržeb	0,050	0,034	0,033	0,028	0,037	0,027

Zdroj: Fatra, 2016

Obr. 12: Množství vyprodukovaných odpadů vztahené k tržbám ve Fatře, a.s. 2004 - 2014

Zdroj: Fatra, 2016

- **Recyklace a využití druhotných surovin**

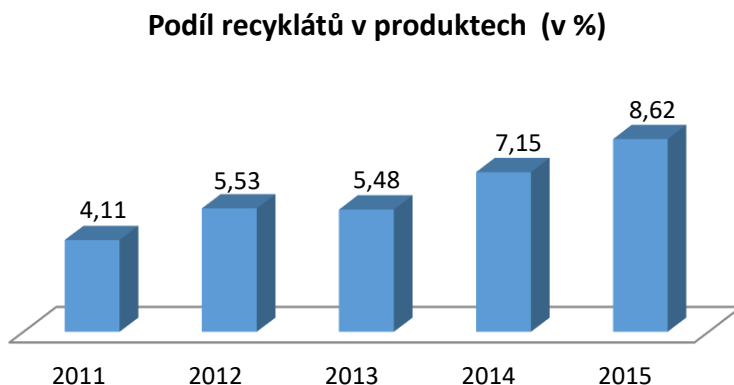
Jedním z významných přístupů jak snížit dopad na ŽP v průběhu výrobního cyklu je zavedení tzv. oběhového hospodářství pracujícího s druhotnými surovinovými zdroji.

K jeho zavádění ve společnosti Fatra, a.s. se pan Ing. Špaček, který je vedoucím odboru kvality a ŽP, vyjadřuje následovně:

„V ochraně ŽP je třeba se do budoucnosti zaměřit na oběhové hospodářství. To znamená omezit výrobu z primárních zdrojů a zaměřit se na získávání druhotných surovinových zdrojů. Přestat vyrábět výrobky, které mají jednorázové využití a naopak začít produkovat výrobky, které mají dlouhou životnost a dají se opravit. Jedním z prvních kroků k tomuto cíli je recyklační linka v Chropyni, která zvyšuje využití plastových odpadů v opětovné výrobě.“

Fatra, a.s. se snaží ve všech svých podnikatelských aktivitách dbát na zodpovědné využívání omezených přírodních zdrojů, a proto v roce 2015 bylo investováno do recyklační technologie v závodě Chropyně tak, aby byla rozšířena uplatnitelnost plastových odpadů. Tato linka v současnosti zpracovává až 2 000 tun odpadů ročně. Jedná se o odpady komunální, odpady z výroby ostatních podniků a také Fatry, a.s. Vyrobený granulát se opětovně využívá ve výrobě. Dále Fatra, a.s. používá externí recykláty na bázi PVC a polyolefinů.

Podíl recyklátů v produktech se neustále zvyšuje. Tento rostoucí trend je zachycen na Obr. 13. Je očekáváno, že podíl recyklátů v produktech poroste i v dalších letech.

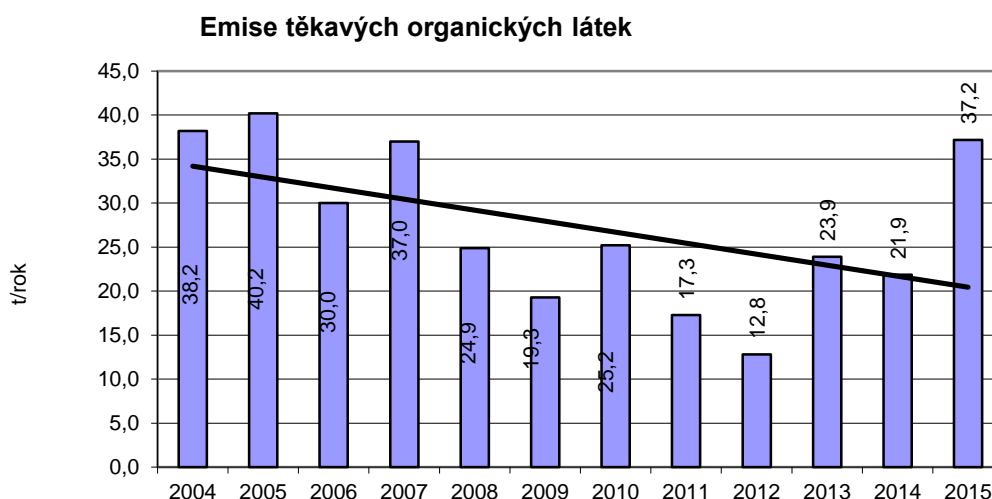
Obr. 13: Procentuální podíl recyklátů v produktech Fatry, a.s. 2011 - 2015
Zdroj: Fatra, 2016

- ***Ochrana ovzduší***

Fatra, a.s. udržuje zdroje znečišťování ovzduší tak, aby byly v souladu s danou legislativou a stanovenými emisními limity. Emise těkavých organických látek byly sníženy o 90 % od začátku 90. let. 20. století.

Emise těkavých organických látek v tunách za rok jsou znázorněny na Obr. 14. Z obrázku je patrné, že v roce 2015 se množství těkavých organických látek vypuštěných do ovzduší značně zvýšilo, oproti hodnotám v předchozích letech. Toto zvýšení je zapříčiněno segmentem výrobků paropropustných fólií, konkrétně se jedná o trend v oblasti potiskování dětských plenek.

Zákazník v současné době vyžaduje větší počet barev i více dekorů a Fatra, a.s., aby zůstala konkurenceschopná, přáním zákazníků se přizpůsobuje. V roce 2014 se z tohoto důvodu začal ve výrobě využívat nový potiskovací stroj s rozšířenou kapacitou. Je patrné, že emisní hodnoty porostou i v dalším roce.

Obr. 14: Emise těkavých organických látek vyprodukovaných Fatrou, a.s. 2004 - 2015
Zdroj: Fatra, 2016

- ***Integrované povolení***

Integrované povolení je udělováno zařízením, u nichž je vysoké riziko negativního vlivu na ŽP (např. slévárnám, spalovnám odpadu nebo velkým skládkám). Tímto povolením jsou

určeny závazné podmínky k provozu a nahrazuje více jednotlivých povolení, souhlasů a stanovisek dotčených orgánů, jež by jinak musel provozovatel získat.

Fatra, a.s. vlastní integrované povolení pro zařízení „Fatra, a.s., Napajedla – Povrchové úpravy“ od roku 2014. Toto povolení je uděleno pro hlavní technologie, které zahrnují potiskovací kapacity a s ní související technologie. V roce 2015 byly provedeny v povolení dvě změny. Za prvé bylo rozšířeno o další související technologie umístěné v provozu válcovny. Za druhé pak díky investici do nové válcovací linky Comerio I bylo nutné zahrnout tuto změnu do povolení, která obsahuje:

- instalaci nové válcovací linky Comerio I,
- instalaci plynové kotelny související s Comerio I,
- úpravy související s potiskovacími kapacitami Comexi I a Comexi II.

O plnění podmínek integrovaného povolení za rok 2015 byla vypracována zpráva, která byla předložena na Krajském úřadě ve Zlíně.

- ***Odpadní vody, vodní hospodářství***

Ve Fatře, a.s. se nachází soustava dvou kanalizací. První kanalizace je určena pro vody dešťové. Druhá kanalizace slouží pro vody chladicí, které neprocházejí procesem čištění a vody splaškové, které přes něj procházejí. Za účelem čištění splaškových vod má podnik vlastní čistírnu odpadních vod.

Tab. 10 vyobrazuje množství vypouštěných odpadních vod (v tis. m³) ze závodu v Napajedlech. Snižování množství vypouštěných odpadních vod je ve Fatře, a.s. zapříčiněno uplatněním recirkulací vod ve větší míře, která se využívá ve výrobě k procesu chlazení. Do recirkulačního systému je investováno průběžně od roku 2007.

Tab. 10: Množství vypouštěných odpadních vod Fatrou, a.s. 2009 - 2015

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Odtok z čistírny odpadních vod Fatra, a.s.	361,6	492,5	251,954	137,7	199,86	115,09	132,0

Zdroj: Fatra, 2016

7 Klasifikace a analýza environmentálně odpovědných aktivit a nástrojů ve Fatře, a.s.

Ve společnosti Fatra, a.s. nejsou environmentálně odpovědné aktivity nijak klasifikovány. Na základě zjištěných informací byly pro potřebu této práce jednotlivé environmentální aktivity, které jsou společností implementovány dobrovolně, klasifikovány podle oblastí, kterých se týkají. Jedná se o následující oblasti:

- Řízení a výroba.
- Produkty.
- Zaměstnanci.
- Veřejnost.

Tab. 11 uvádí přehled dobrovolných environmentálně odpovědných aktivit ve Fatře, a.s. Označeny oranžovou barvou jsou environmentální nástroje, které jsou již ve Fatře, a.s. implementovány. Zavedené nástroje naznačují, že Fatra, a.s. usiluje o to, aby příroda byla výrobními procesy co nejméně negativně dotčena nejen tím, že splňuje požadavky vyplývající z české legislativy, ale i tím, že jde nad její rámec.

Pro potřeby návrhů vedoucích k zefektivnění environmentální politiky je třeba uvést i vybrané společensky odpovědné aktivity. Ty jsou označeny modře. Jedná se o vydávání zaměstnaneckých novin, organizování Dne otevřených dveří nebo sponzoring neziskových organizací.

Zeleně označené jsou pak autorkou navržená doporučení. V případě implementace těchto doporučení dojde k zefektivnění environmentální politiky podniku. Všechny body uvedené v tabulce jsou podrobněji rozebrány v následujícím textu.

Tab. 11: Přehled environmentálně odpovědných aktivit ve Fatře, a.s.

Systémy řízení a oblast výroby	Produkty	Zaměstnanci	Veřejnost
Environmentální manažerský systém	Výroba produktů sloužících k ochraně ŽP	Školení	Environmentální reportování
Program Responsible Care	Posouzení výrobků dle metody LCA	Program Řízení zlepšovacích návrhů a ochrana duševního vlastnictví	Sponzoring
Program Bezpečný podnik	Kampaň pro snížení dekorů	Zaměstnanecké noviny	Den otevřených dveří
Energetika	Ekodesign	Školení spojená s osvětou	Sponzoring
Úprava strategie podniku		Návrhy v environmentální oblasti	Hodina Země
Investice do čistírný odpadních vod		Úprava zaměstnaneckých novin	Den otevřených dveří – Den Země
		Využívání cyklistických kol – program Do práce na kole a titul „Cyklozaměstnavatel roku“	Spolupráce s ekologicky zaměřenými neziskovými organizacemi – Ekocentrum Čtyřlístek, Uklid'me svět, uklid'me Česko
		Firemní dobrovolnictví – Zapojíme se, Uklid'me svět, Uklid'me Česko	Sociální média

Zdroj: Vlastní zpracování

7.1 Systémy řízení a oblast výroby

Ve společnosti Fatra, a.s. jsou implementovány níže popsané dobrovolné nástroje environmentální politiky. Jedná se o environmentální řízení dle řady norem ISO 14000, dále řízení dle podmínek stanovených programem Responsible Care a programem Bezpečný podnik. Dále je ve společnosti realizována řada projektů vedoucích ke snižování energetické náročnosti výroby a podniku jako celku.

- **Environmentální manažerský systém**

Společnost vlastní certifikát osvědčující soulad s požadavky systému environmentálního managementu dle řady norem **ISO 14000**. Environmentální řízení podle zásad ISO zavedla Fatra, a.s. do svých výrobních procesů v roce 2000. V současné době vlastní certifikát

systému environmentálního managementu dle normy ČSN EN ISO 14001:2005. Mimo jiné vlastní i certifikát řízení kvality dle normy ČSN EN ISO 9001:2009. Certifikáty jsou uvedeny v příloze E. (Fatra, 2017, a)

- ***Program Responsible Care***

Od roku 1994 funguje Fatra, a.s. v souladu se zásadami **programu Responsible Care**. Roku 2011 přijala společnost prohlášení k programu Responsible Care a tím se dobrovolně zavázala regulovat své působení tak, aby byla dodržena vysoká úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti zaměstnanců, veřejnosti i ŽP. Od tohoto roku také Fatra, a.s. směla začít využívat loga Responsible Care, které se musí vždy po dvou letech obhajovat. V roce 2015 však podnik získal souhlas k používání loga až do října roku 2019 díky tomu, že Fatra, a.s. odpovědně a postupně plní požadavky programu. Certifikát je uveden v příloze E. (Fatra, 2017, a)

Významné **ocenění „Cena udržitelného rozvoje“**, které je udělováno představenstvem Svazu chemického průmyslu České republiky členským organizacím tohoto svazu, Fatra, a.s. obdržela roku 2014. Toto ocenění získají podniky, jež mají významný podíl na rozvoji chemického průmyslu, usilují o snížení vlivu dopadu svých činností na ŽP. Dále se věnují otázkám bezpečnosti práce, ochraně zdraví, přispívají k rozvoji regionu, ve kterém působí, a dlouhodobě dodržují zásady, které jsou stanoveny programem Responsible Care. Fatra, a.s. je nyní mezi prvními deseti podniky, které toto prestižní ocenění získaly. Ocenění je uvedeno v příloze E. (Fatra, 2017, a)

- ***Program Bezpečný podnik***

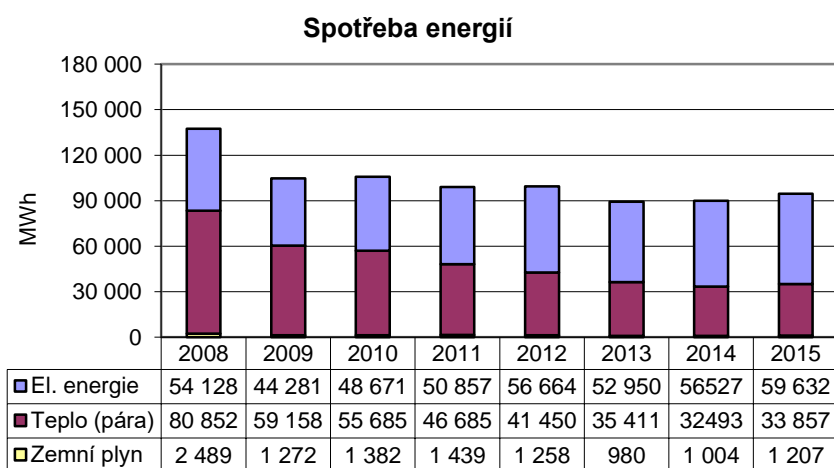
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je pro Fatru, a.s. důležitou součástí firemní politiky. V roce 2009 společnost získala **osvědčení Bezpečný podnik**, které vydává Státní úřad inspekce práce. Vzhledem k tomu že osvědčení se vydává na tři roky, podnik již dvakrát od té doby tento statut recertifikoval. Plnění podmínek programu Bezpečný podnik přispívá ve Fatře, a.s. k vyšší kultuře bezpečnosti práce a k udržování pracovní úrazovosti na přijatelné úrovni. Zároveň je předcházeno vzniku havárií a dbáno na správnou manipulaci i skladování chemických látek, tak aby nedošlo k jejich únikům a nebylo ohroženo zdraví zaměstnanců, veřejnosti ani přírodní ekosystémy. (Fatra, 2017, a)

- **Energetika**

Důležitým ekologickým projektem, který byl uskutečněn v oblasti energetiky mezi lety 2009 – 2012, byl projekt na přechod z parního na teplovodní vytápění. Tím se energetická spotřeba podniku snížila o více než 30 %. Od té doby bylo realizováno mnoho energeticky úsporných opatření (zaměřených na využití odpadního tepla, zateplení budov či výměnu zastaralého osvětlení na moderní osvětlení LED), na které byla do roku 2015 vynaložena částka větší než 100 milionů Kč.

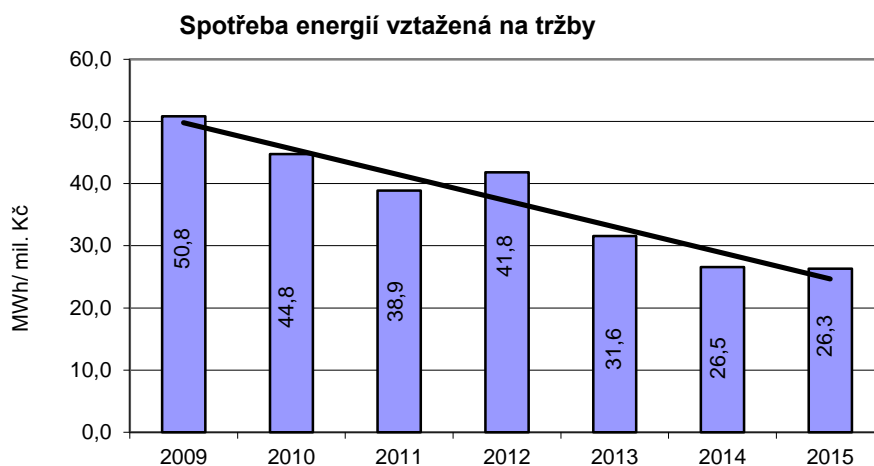
V průběhu roku 2017 Fatra, a.s. realizuje projekt s názvem **Komplex energeticky úsporných opatření**, který je spolufinancován Evropskou unií. Cílem projektu je snížit energetickou náročnost výroby cestou využívání nejlepších dostupných technologií. Realizací projektu dojde ke snížení emisí škodlivin do ovzduší – emisí oxidu uhličitého, emisí tuhých znečišťujících látek, oxidu siřitého, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého. Snížením emisí skleníkových plynů projekt napomůže omezování skleníkového efektu. Mimo to projekt přispěje k úspoře neobnovitelných zdrojů a surovin snížením spotřeby energie.

Co se týče spotřeby energií, je brán v potaz její celkový úhrn včetně spotřeby elektrické energie, tepla v podobě páry a spotřeba zemního plynu v přepočtu na MWh. Komplexní spotřeba má klesající vývoj, což je vyobrazeno na Obr. 15 a dále na Obr. 16, který vyobrazuje spotřebu energie vztaženou k celkovým tržbám podniku.

Obr. 15: Spotřeba energií ve Fatře, a.s. 2008 - 2015

Zdroj: Fatra, 2016

Obr. 16: Spotřeba energií vztážená na tržby Fatry, a.s. 2009 - 2015
Zdroj: Fatra, 2016

7.2 Environmentální aktivity zaměřené na produkty

Jak již bylo zmíněno v kapitole 6.3 *Environmentální profil Fatry, a.s.* společnost produkuje granulát z plastových odpadů, který je možné opětovně využít ve výrobě a zvyšuje podíl recyklátů ve svých výrobcích. Mimo to Fatra, a.s. posuzuje vybrané výrobky dle metody posuzování životního cyklu a vyrábí produkty, které pomáhají přímo k ochraně ŽP.

- ***Posouzení výrobků dle metody posuzování životního cyklu***

Fatra, a.s. využívá dobrovolného environmentálního nástroje **LCA** pro své čtyři produkty. Životní cyklus těchto výrobků je posuzován Centrem environmentálních prohlášení známým pod zkratkou CENDEC. Cílem centra je provozování programu environmentálních prohlášení typu III, tzv. EPD². Posouzení produktů dle metody LCA je prováděno jednou za tři roky. Naposledy byly produkty ve Fatře posouzeny v roce 2016. Jedná se o dva typy podlah vyráběných z PVC a dva druhy voděodolných membrán sloužících pro stavbu střech nebo jako izolace zemních a podzemních staveb. Environmentální dopad produktů, během celého jejich životního cyklu, posouzený metodou LCA, není dostupný veřejnosti. Dostupné je pouze EPD, které je zveřejněno na internetových stránkách CENDEC. EPD je jakýmsi shrnutím celého rozboru provedeným dle metody LCA. Toto prohlášení pomáhá zejména projektantům při výběru vhodného materiálu.

² Environmentální prohlášení dostupné na: <http://www.environdec.com/>

- ***Výroba produktů sloužících k ochraně ŽP***

Některé z řady výrobků podniku mají přímý vztah k ekologii a ochraně ŽP, například **fólie určené k izolaci** odpadních skládek a úložišť ropných a jiných látek, zabráňují průsaku škodlivých látek do podzemních vod. Jedná se o zemní hydroizolační systémy a to konkrétně o chemické izolace, které jsou využívány v případě namáhání objektů vybranými chemickými látkami organické nebo anorganické chemie například ve formě kontaminované zeminy nebo při vytváření manipulačních ploch, záchytných a havarijních jímek apod. Chemické izolace odolávají danému chemickému a současně i případnému zvýšenému tepelnému zatížení a zároveň plní hydroizolační funkci proti vodě a vlhkosti. Dále všechny hydroizolační fólie systému FATRAFOL – H mohou současně plnit funkci radonové izolace. (Fatra, 2017, c)

7.3 Environmentální aktivity zaměřené na zaměstnance

Ve Fatře, a.s. je možné analyzovat dvě aktivity, týkající se environmentální odpovědnosti a zaměstnanců. Jedná se o proškolení zaměstnanců v otázkách ochrany ŽP a Program Řízení zlepšovacích návrhů a ochrana duševního vlastnictví. Mimo těchto dvou činností je třeba zmínit jako společensky odpovědnou aktivitu i vydávání zaměstnaneckých novin. Noviny jsou vydávány pravidelně každé dva měsíce.

- ***Školení***

Školení v environmentální oblasti vedoucích zaměstnanců je prováděno zaměstnanci odboru ŽP jednou za dva roky. Vedoucí pracovníci jednotlivých oddělení pak mají povinnost proškolit své podřízené minimálně jednou za rok či průběžně, pokud dojde například ke změně technologie nebo jiným větším změnám na oddělení. Zaměstnanci jsou proškolení na základě environmentálních řádů, vypracovaných pro jednotlivá oddělení a jsou seznámeni s registrem environmentálních aspektů. Dále jsou školeni v oblasti BOZP vzhledem k tomu, že Fatra, a.s. pracuje s velkým množstvím chemických látek, které mohou být v důsledku špatné manipulace nebezpečné jak pro zdraví člověka, tak i pro ŽP.

- ***Program Řízení zlepšovacích návrhů a ochrana duševního vlastnictví***

Podnik Fatra, a.s. musí stále zdokonalovat své procesy ve výrobě i všechny související, aby byl neustále krok dopředu před konkurencí. Management společnosti dobře ví, že tento

nepřetržitý proces není jen otázkou vrcholového vedení, ale že by se do něj měli zapojit všichni zaměstnanci. Právě pracovníci jednotlivých oddělení mají díky své každodenní práci větší možnost než management podniku odhalit jednotlivé procesy více do hloubky a přijít na to, jak by se dala daná činnost zefektivnit.

Z tohoto důvodu funguje ve Fatře, a.s. **program s názvem Řízení zlepšovacích návrhů a ochrana duševního vlastnictví**. Díky tomuto programu si mohou všichni zaměstnanci podat tzv. Přihlášku do zlepšovacího návrhu. Přihláška je uvedena v příloze E.

Podmínky k podání přihlášky nejsou nijak omezeny. Zaměstnanec může přijít kdykoli s jakýmkoli návrhem, který bude mít za následek zlepšení procesů nebo činností a povede k úspoře finančních prostředků nebo času.

Finančně je ohodnoceno již samotné podání návrhu. Pokud je vedením společnosti návrh schválen a navržené zlepšení je realizováno, zaměstnanec získá finanční odměnu adekvátně odpovídající úspoře. Z realizovaných návrhů je pak na konci roku vybrán ten nejlepší, jehož tvůrce získá hodnotou cenu, například televizor.

Za rok 2016 bylo celkem podáno 28 návrhů především v oblasti výroby. Realizace těchto návrhů snížila náklady podniku v daném roce dle propočtů až o 800 000 Kč. Od roku 2010 pak bylo zaevidováno 10 zlepšovacích návrhů týkajících se environmentální oblasti. (Fatra, 2017, d)

Za zmínku dle managementu společnosti v environmentální oblasti stojí především návrh Zlepšení odtokových poměrů srážkových a průsakových vod z areálu na Zámoraví a dále návrh Optická signalizace intenzity spalin v provozu výroby kaširovaných plechů. Další návrhy související s touto oblastí se týkají spíše drobných vylepšení.

7.4 Environmentální aktivity zaměřené na veřejnost

Aktivity zaměřené na veřejnost v environmentální oblasti se týkají reportování a sponzoringu.

- ***Environmentální reportování***

Fatra, a.s. každý rok zpracovává **Zprávu o stavu ochrany ŽP** (Fatra, 2016) a zveřejňuje ji na svých internetových stránkách tak, aby byla dostupná i široké veřejnosti. V této

environmentální zprávě je možné nalézt základní informace o podniku, jeho platné certifikáty i přidělená ocenění. Dále je report rozdělen do šesti částí, které jsou podrobněji rozebrány v kapitole 6. 3 *Environmentální profil Fatry, a.s.* včetně oblasti energetiky.

- **Sponzoring**

Co se týče environmentální odpovědnosti zaměřené na veřejnost se Fatra, a.s. již druhým rokem rozhodla netisknout papírové verze přání k Vánocům a do nového roku. Ušetřené finanční prostředky ve výši 30 000 Kč, byly věnovány na **podporu Azylového domu** ve Vsetíně.

- **Realizované společensky odpovědné aktivity**

Mimo to Fatra, a.s. nerealizuje další environmentálně odpovědné činnosti týkající se a veřejnosti. Podnik se ale podílí na různých společensky odpovědných aktivitách, které se zaměřují na veřejnost. Jedná se například o pravidelné **přispívání finančními prostředky do různých nadací**. Fatra, a.s. je také partnerem regionálního kola **soutěže Mladý chemik**, kterou již počtvrté pořádá Svaz chemického průmyslu. Dále společnost každoročně pořádá **Den otevřených dveří**.

V předchozím textu bylo také zmíněno, jak velkou roli v dnešní době hrají **sociální média**. Fatra, a.s. pro komunikaci s veřejností a propagaci využívá kromě svých webových stránek také sociální média v podobě facebookových stránek. Ty sleduje přes 4 400 lidí, kterým se pravidelně objevují aktuální příspěvky přidané podnikem. Fatra, a.s. je na svých facebookových stránkách poměrně aktivní. Přidané příspěvky se většinou týkají produktů společnosti, oblasti zaměstnanců nebo oblasti CSR, konkrétně informování občanů o sponzoringu.

7.5 Shrnutí environmentálních aktivit společnosti Fatra, a.s.

Ze zprávy o stavu ochrany ŽP 2016 a na základě dalších získaných informací, lze usuzovat, že podnik ve svých výrobních procesech usiluje o odpovědný vztah k ŽP a to dodržováním platné legislativy, dodržováním podmínek stanovených dle řady norem ISO 14000 a programem Responsible Care i programem Bezpečný podnik.

Z výše uvedených informací vyplývá, že společnost v průběhu let snižuje množství vyprodukovaných odpadů, nebezpečných látek a energetickou náročnost výroby i přesto, že

množství vyrobených produktů má rostoucí charakter. Fatra, a.s. naopak zvyšuje procento recyklátů ve svých výrobcích, což je v současné době velmi důležitým krokem v ochraně ŽP.

Podnik investuje ve velké míře do ochrany ŽP a zároveň tak získává výhody v podobě finančních úspor. Vedle základní výrobní činnosti se společnost zabývá i výzkumem, vývojem a aplikací nových poznatků do praxe. V srpnu roku 2016 bylo například dokončeno nové vývojové centrum v provozovně v Chropyni. To výrazně zlepšilo podmínky pro výzkumně inovační aktivity, které nemalou měrou přispívají ke konkurenceschopnosti podniku a zároveň realizované inovace dopomáhají i k tomu, aby byly výrobní procesy a výrobky šetrnější k ŽP.

Co se týče zaměstnanců, Fatra, a.s. by měla ještě více dbát na to, aby přesvědčila své zaměstnance, že pracují v environmentálně odpovědné firmě. V této oblasti je nedostatek realizovaných environmentálních aktivit a ty zavedené nejsou dostatečně propracovány.

Ze strany podniku je velmi malá angažovanost, co se týče environmentální oblasti a místní komunity. V této oblasti převládá sponzoring, který je ale zaměřen na ekologicky neorientované neziskové organizace. Fatra, a.s. by se měla více angažovat v této oblasti, aby přesvědčila veřejnost o tom, že má účast na snížení negativního dopadu na ŽP, a že environmentální politika hraje v podniku významnou roli.

Nedostatečná angažovanost společnosti v místní komunitě je důvodem, proč je v kapitole 8 vypracován projekt s názvem *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky*.

7.6 Návrhy na zefektivnění environmentální politiky ve Fatře, a.s.

V následujícím textu jsou navržena doporučení na zefektivnění environmentální politiky společnosti Fatra, a.s. Kapitola je rozdělena do čtyř částí, které se týkají oblasti řízení a výroby, produktů, zaměstnanců a veřejnosti.

- *Návrhy ke zlepšení v systému řízení a v oblasti výroby*

Z **rozvojové strategie společnosti** pro období 2015 – 2020, která je představena v kapitole 5.3 *Rozvojová strategie Fatry, a.s.* vyplývá, že ani jeden pilíř není označen jako environmentální. Návrhem je vytvořit nový pilíř týkající se konkrétně **environmentální**

oblasti a zpracovat opatření i cíle, které přímo souvisejí s ochranou ŽP. Tím podnik dokáže plně přesvědčit zainteresované stakeholdery, že environmentální odpovědnost je pevně zabudována do firemních procesů.

Co se týče odpadních vod a vodního hospodářství, je možné navrhnout, vzhledem k stáří současné čistírny odpadních vod, výstavbu nové **čistírny odpadních vod**, jako vhodnou investici v environmentální oblasti.

- *Návrhy ke zlepšení v oblasti zaměřené na produkty*

Z Obr. 14 vyplývá, že množství **těkavých látek** vypouštěných do ovzduší v roce 2015 ve Fatře, a.s. se značně zvýšilo a hodnoty budou mít podle předpokladu rostoucí charakter i v následujících letech. V této problematice je zřejmě jediným řešením informovat zákazníka o negativních důsledcích využívání nebezpečných chemikálií při potiskování dětských plen na ŽP a přesvědčit ho, aby změnil své spotřebitelské rozhodování ku prospěchu ŽP. V rámci environmentální odpovědnosti Fatra, a.s. může zorganizovat **ekologicky orientovanou kampaň**, která bude mít za cíl informovat a ovlivnit spotřebitele, aby zvýšené počty dekorů a barev přestali vyžadovat. Do kampaně se mohou zapojit i další environmentálně odpovědné firmy, které vyrábějí dětské pleny.

Vzhledem k tomu, že Fatra, a.s. využívá pro vybrané výrobky metodu LCA, je možné navrhnout, aby využila i **metody ekodesignu** při vývoji a návrhu nových produktů či při změně konstrukce stávajících produktů.

- *Návrhy ke zlepšení v oblasti zaměřené na zaměstnance*

Školení zaměstnanců v oblasti environmentální odpovědnosti je jen v takovém rozsahu, aby splnilo zákonné požadavky, a nejde za hranice podniku. Školení mohou být spojena s osvětou, aby si zaměstnanci odnesli informace, které mohou využít i ve svých domácnostech a v každodenním životě.

Program zaměřený na zlepšovací návrhy je možné rozdělit do kategorií. Zaměstnanci by si poté mohli podat zlepšovací návrh týkající se přímo ochrany ŽP. Jak již bylo zmíněno v předchozím textu, od roku 2010 bylo neoficiálně zaevidováno 10 návrhů v environmentální oblasti. Vzhledem k tomu, že se jedná o časový úsek 7 let, je podle názoru autorky, angažovanost zaměstnanců v této sféře nedostatečná. Z tohoto důvodu lze Fatře,

a.s. doporučit, aby zdůraznila před zaměstnanci důležitost ochrany ŽP a aby je vhodně motivovala například vyššími finančními odměnami k podávání návrhů právě v této oblasti.

V **zaměstnaneckých novinách** nejsou pravidelně zmiňovány informace týkající se oblasti ŽP. V novinách může být vyhrazena vždy alespoň jedna strana, která bude informovat zaměstnance o environmentálních otázkách, aktivitách a projektech z okolí i podniku.

Další doporučení se týká motivace zaměstnanců k **jízdě do práce na kole**, což přispěje ke snížení emisí CO₂ produkovaných osobními automobily. Vzhledem k rozvinuté síti cyklostezek spojujících Napajedla s blízkým okolím již řada zaměstnanců využívá cyklistická kola k dopravě. Fatra, a.s. může tuto činnost podporovat pomocí příspěvků na cyklistické vybavení, které může být opatřeno logy podniku, čímž dále poslouží jako marketingový nástroj.

Další možností je zapojit se do celostátní soutěže s názvem **Do práce na kole** (Auto*Mat, 2017). Jedná se již o sedmý ročník soutěže, která probíhá v průběhu měsíce května. V tomto případě by Fatra, a.s. propagovala mezi zaměstnanci tuto soutěž. Pro zvýšení motivace zaměstnanců k přihlášení, může nabídnout uhrazení startovného, které se pohybuje ve výši od 290 Kč do 390 Kč podle termínu přihlášení. Do soutěže se mohou zapojit, jak jednotlivci, tak týmy. Soutěž probíhá v jednotlivých zapojených městech. Z blízkého okolí je do soutěže zapojeno město Zlín ve spolupráci s městem Otrokovice. Města organizují různé doprovodné akce, vyhláší vítěze soutěže a zajišťují pro ně ceny. Fatra, a.s. se proto může zasadit o to, aby se do soutěže zapojilo i město Napajedla. V rámci projektu Do práce na kole je možné se přihlásit i do kategorie „Vnitrofiremní soutěž“.

Fatra, a.s. by také mohla bojovat o titul „**Cyklozaměstnavatel roku**“. Tento titul získává zaměstnavatel, který podporuje své zaměstnance v jízdě na kole na pracoviště, zajistí vybavení, jako jsou sprchy, šatny, firemní kola nebo různé bonusy pro zaměstnance, kteří používají tento šetrný způsob dopravy.

Další prostor pro zefektivnění environmentálního systému je **firemní dobrovolnictví**. Společnost Byznys pro společnost například provozuje portál s názvem **Zapojíme se** (Byznys pro společnost, 2010). Prostřednictvím tohoto programu spolupracuje s firmami a veřejně prospěšnými organizacemi po celé České republice. Zaměstnanci Fatry, a.s. se mohou zapojit do ekologických organizací a nabídnout jim svůj čas, zkušenosti a práci.

V rámci firemního dobrovolnictví Fatra, a.s. může zapojit své zaměstnance i do akce s názvem *Uklid' me svět, uklid' me Česko* (Spolek Ekosmák a Český svaz ochránců přírody, 2017). Tato dobrovolná úklidová akce probíhá na celém území České republiky. Jejím cílem je uklidit nelegálně vzniklé černé skládky a odpad. Akce probíhá jeden den v jarních měsících. Firemní úklid může probíhat v okolí sídla podniku nebo kdekoli jinde. V případě zapojení podnik zaplatí 5 000 Kč, za které jsou mu poskytnuty pracovní pomůcky (pytle a rukavice) a vyhotoven certifikát s poděkováním.

- *Návrhy ke zlepšení v oblasti aktivit zaměřených na veřejnost*

Fatra, a.s. se může zapojit do celosvětové akce s názvem *Hodina Země*, která je každoročně pořádána Světovým fondem na ochranu přírody. Hodina Země je organizována v podvečer poslední březnovou sobotu a spočívá v tom, že všechny veřejné instituce, podniky, domácnosti a především významné kulturní památky, nebudou po dobu jedné hodiny využívat elektrického proudu. Tato akce má přispět k větší angažovanosti lidí v otázkách ochrany ŽP.

Dalším doporučením je, aby podnik uspořádal **Den otevřených dveří na Den Země**, který se pravidelně koná v jarních měsících. Tento ekologicky orientovaný svátek má lidi upozornit na dopady ničení ŽP a informovat o šetrnějších přístupech. V tento den Fatra, a.s. může ukázat veřejnosti nejen prostory sídla podniku, ale také může připravit pro občany vzdělávací program v environmentální oblasti pro dospělé a hry týkající se ochrany ŽP pro dětské návštěvníky.

Dále je podniku možné navrhnout, aby v rámci **sponzorství** přispíval i **ekologicky orientovaným neziskovým organizacím**. Příkladem takovéto organizace může být *Ekocentrum Čtyřlístek* (Eko4lístek, 2017), která sídlí v nedalekém městě Zlín. I když je Fatra, a.s. průmyslovým podnikem, dá se říci, že má blízký vztah k dětem, vzhledem k tomu, že mezi její výrobky patří i nafukovací hračky, které navrhla česká designérka Libuše Niklová. Ty se vyznačují dlouholetou tradicí a dokonce mají vlastní expozici v muzeu ve městě Napajedla. Organizace Ekocentrum Čtyřlístek se zabývá ochranou přírody v regionu Zlín a zároveň vzdělává studenty základních a středních škol v environmentální oblasti. Fatra, a.s. může do této organizaci nejen finančně přispívat, ale také se může angažovat v jejím programu aktivit. Na základě této účasti Fatra, a.s. zvýší svůj přínos pro obyvatele Zlínského kraje a v očích občanů se stane environmentálně odpovědnější společností.

V kapitole 7.8 *Návrhy ke zlepšení v oblasti zaměřené na zaměstnance* bylo zmíněno, že Fatra, a.s. může zapojit své zaměstnance v rámci firemního dobrovolnictví do akce ***Uklid'me svět, uklid'me Česko*** (Spolek Ekosmák a Český svaz ochránců přírody, 2017). Pokud není možné, aby se zaměstnanci účastnili této akce například z časových důvodů, je možné akci podpořit finančním příspěvkem. Podnik se může stát partnerem této akce nebo sponzorem místní akce.

Co se týče **sociálních médií**, na facebookových stránkách společnosti je environmentální pilíř bohužel opomíjen. Právě tyto stránky dávají Fatře, a.s. značný prostor a jednoduchý způsob, jak informovat veřejnost o své environmentální politice. Příspěvky na facebookových stránkách může společnost přesvědčit občany, že její environmentální politika je propracována, a že této oblasti věnuje patřičnou pozornost.

8 Návrh projektu *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky*

Z kapitoly 7 *Klasifikace a analýza environmentálně odpovědných aktivit a nástrojů ve Fatře, a.s.* vyplynulo, že se podnik dostatečně neangažuje, co se týče ochrany ŽP a veřejnosti. Bylo zjištěno, že Fatra, a.s. realizuje sociálně odpovědné aktivity zaměřené na veřejnost, a to především sponzoring, ale tyto aktivity nesouvisí s environmentální sférou. Následně byla navržena různá doporučení, které mají vést k zefektivnění environmentální politiky.

Z tohoto důvodu je v této kapitole zpracován projekt s názvem *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky*. Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti prostřednictvím podpory výuky na téma třídění odpadu a sběru PET lahví na základních školách a dále tvorby uměleckých děl, která budou následně vystavena.

Projekt je určen základním školám sídlícím ve zlínském okrese a je zaměřen na žáky navštěvující 1. – 3. třídu, to znamená na žáky od 6 let do 8 let.

Na základních školách se pravidelně konají třikrát až čtyřikrát do roka projektové dny, které mají výchovně-vzdělávací význam. Tyto dny jsou mezipředmětové a žáci při nich mají možnost pracovat na něčem, co je aktuální a zároveň, co je zajímavé. V tyto dny se žáci učí pracovat v týmu a musejí spolupracovat s dětmi různých věkových kategoriích. Právě jeden tento projektový den bude věnován projektu společnosti Fatra, a.s. Žáci se v tento den naučí rozeznávat základní druhy odpadu, ujasní si, co patří do barevných popelnic, které jsou běžně na ulicích a seznámí se s několika recyklovanými výrobky.

Po realizaci projektového dne budou ve školách přihlášených do projektu sbírány PET lahve, ze kterých budou následně studenty fakulty výtvarného umění univerzity Vysokého učení technického v Brně (dále jen FaVU VUT) vyrobeny objekty ve tvaru zvířat.

Na Obr. 17 je zobrazeno, jak vypadá například plastový krokodýl od české výtvarnice Veroniky Richterové. Tito plastoví tvorové poté budou po dobu dvou měsíců vystaveni ve městě Zlín.

Obr. 17: Ukázka krokodýla vyrobeného z PET lahví

Zdroj: Veronika Richterová, 2017

Pro předpoklady této práce je uvažováno, že se do projektu zapojí následujících 10 škol z nejbližšího okolí města Napajedla:

- 1. Základní škola Napajedla.
- 2. Základní škola Napajedla.
- Základní škola Halenkovice.
- Základní škola Žlutava.
- Základní škola T. G. Masaryka Otrokovice.
- Základní škola Sazovice.
- Základní škola Emila Zátopka Zlín.
- Základní škola Komenského II.
- Základní škola Zlín – Mostní.
- Základní škola Zlín – Okružní.

Dále je uvažováno, že v každé škole jsou vždy 2 třídy od každého stupně (A a B) a každá třída má 27 žáků. Jak již bylo zmíněno v předchozím textu, projekt bude realizován pro první až třetí třídu. Je předpokládáno, že na každé škole jsou dvě skupiny žáků (1. – 3. třída A, 1. – 3. třída B). Z toho vyplývá, že se jedná o 81 žáků na skupinu a 162 žáků na školu. Těchto skupin je 20. Celkem se jedná o 1 620 žáků zapojených do projektu. V těchto 20 skupinách budou žáci rozděleni do menších týmů přibližně po 6 členech. Jde tedy o 13 týmů v každé skupině.

8.1 Zadávací listina projektu

Tab. 12 a Tab. 13 ukazuje zadávací listinu projektu. V té jsou popsány přínosy projektu plynoucí pro společnost Fatra, a.s. a cíl projektu. Dále jsou ustanoveny plánované náklady na projekt, stručný časový harmonogram nejdůležitějších aktivit a milníky. Je vytvořen projektový tým a určen manažer projektu, který ponese zodpovědnost za správnou realizaci. Pro účely tohoto plánu jsou jednotliví členové označeni písmenem A až E. Podrobněji projekt popisuje kapitola 8. 3 *Věcná dekompozice projektu*.

Tab. 12: Zadávací listina projektu A

Zpracoval: Člen A	
Název projektu	Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky
Priorita vůči ostatním projektům	1 - malá
Přínosy	Zlepšení pověsti a image podniku Zvýšení angažovanosti podniku v místní komunitě a environmentální problematice Upevnění firemní kultury Pozitivní reklama Šíření osvěty Potenciální zvýšení tržeb
Cíl projektu	Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti prostřednictvím podpory výuky na téma třídění odpadu a sběru PET lahví na základních školách a dále tvorby uměleckých děl, která budou následně vystavena.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 13: Zadávací listina projektu B

Plánované celkové náklady	291 987 Kč		
Finanční rezerva	20 000 Kč		
Plánovaný termín zahájení	21. 8. 2017	Plánovaný termín dokončení	15. 6. 2018
Hlavní milníky	22. 12. 2017 – Ukončení projektových dnů 1. 3. 2018 – Zahájení výroby plastových zvířat		
Časový harmonogram	21 – 27. 8. 2017 – Přípravná fáze projektu 28. 8. – 31. 8. 2017 – Oslovení základních škol 1. 9. – 15. 10. 2017 – příprava pomůcek, jejich převoz do škol, informační schůzky 18. 12. – 22. 12. 2017 – Na jednotlivých základních školách probíhají projektové dny 1. 1. 2018 – 28. 2. 2018 – Sběr PET lahví na jednotlivých školách 1. 3. – 30. 3. 2018 – Výroba zvířat 2. 4. – 31. 5. 2018 – Vystavení zvířat 15. 6. 2018 – Ukončení projektu		
Lokalizace projektu	Zlínský okres		
Kritéria úspěšnosti	Průměr odpovědí následujících otázek: Myslíte si, že Fatra, a.s. je environmentálně odpovědnou společností? Do jaké míry jste byli spokojeni s projektem <i>Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky</i> ?		
Zadavatel projektu	Odbor ŽP, Fatra, a.s		
Manažer projektu	Vedoucí odboru ŽP		
Členové projektového týmu	Vedoucí odboru ŽP – Projektový manažer – člen A Vedoucí odboru marketingu – člen B Zaměstnanec odboru marketingu – člen C Zaměstnanec technického úseku – člen D Zaměstnanec technického úseku – člen E		

Zdroj: Vlastní zpracování

8.2 Věcná dekompozice projektu

Z důvodu přehlednosti pro všechny členy týmu i pro účely této práce je projekt systematicky rozdělen do čtyř částí. Tyto etapy jsou popsány v následujícím textu.

První část projektu (od 21. 8. 2017 do 15. 12 2017) bude věnována přípravě samotného projektu. V této fázi bude projekt definován, bude oslovena FaVU VUT v Brně a bude sestaven projektový tým.

Dále bude probíhat analýza a oslovování jednotlivých škol a budou konány informační schůzky ve školách, které se do projektu přihlásí. Budou připravovány materiály pro základní školy zapojené do projektu. Jedná se o výukové brožury pro učitele a praktická cvičení pro žáky. Také budou připravovány odměny a ceny pro žáky. Od společnosti EKO-KOM budou zakoupeny rozličné pomůcky týkající se tématu třídění odpadu, jako jsou letáky, plakáty, samolepky, praktická cvičení apod., které budou poskytnuty školám.

Ve druhé fázi (od 18. 12. 2017 do 28. 2. 2018) bude probíhat na vybraných základních školách samotný projektový den. Projektové dny budou probíhat v termínu od 18. do 22. 12. 2017. Na projektovém dnu se nebudou podílet přímo členové projektového týmu. Žákům bude vysvětleno, jak správně třídít odpad na základě výukových materiálů, které učitelé obdrží předem. Příklad jedné strany brožury pro učitele uvádí příloha G. Poté budou žáci rozděleni do týmů, ve kterých budou mít za úkol spolupracovat. Týmy budou vytvořeny z 6 – 7 dětí z různých tříd. V nich budou muset správně vyplnit praktická cvičení. Příklad praktického cvičení zobrazuje příloha G. Díky praktickým cvičením bude dosaženo soustředěnosti a vnímání studijní látky žáky. Žáci jako odměnu získají reklamní předměty Fatry, a.s. a předměty s tematikou třídění odpadu, jako jsou samolepky či pexesa. To zajistí, že žáci budou motivováni a zároveň pro ně bude projektový den zábavný a zajímavý.

V další části tohoto dne žáci budou pracovat v týmu na vytvoření obrázku zvířátka, které chtějí, aby bylo vymodelováno z PET lahví. Bude se jednat o velikost papíru A2, přičemž technika malování nebude přesně stanovena. Členové projektového týmu následně vyberou šest nejhezčích výtvorů, ze kterých poté budou vytvořeny studenty FaVU VUT plastové tvorové. Žáci výherních obrázků budou odměněni cenami. Cenami budou nafukovací hračky, které společnost Fatra, a.s. vyrábí. Ty získají členové šesti výherních týmů.

Během měsíce ledna a února budou na základních školách přihlášených do projektu sbírány PET lahve, které pak budou využity na vytvoření plastových zvířat. Na jedno plastové zvíře bude při výrobě použito zhruba 170 PET lahví. Celkem tedy bude na výrobu šesti zvířat potřeba přibližně 1 020 PET lahví. Školám budou poskytnuty nádoby na plasty. Žáci budou mít za úkol třídít PET lahve podle jednotlivých barev. PET lahve se sbírají nesešlápnuté. Samozřejmě se do sběru mohou zapojit i žáci navštěvující vyšší třídy či zaměstnanci škol. Škola, která sesbírá nejvíce PET lahví, bude odměněna. Výhrou bude 20 nafukovacích hraček, které budou poskytnuty jako vybavení do školní družiny.

V průběhu sbírání PET lahví bude dle potřeby poskytován jejich odvoz. Předběžně je staveno, že svoz bude realizován jedenkrát týdně. V případě nutnosti je možné uskutečnit svoz častěji. Vzhledem k tomu, že Fatra, a.s. není dle zákona oprávněna ke svozu komunálního odpadu, bude třeba zajistit odvoz a jeho uskladnění externě. Tato činnost bude zabezpečována Technickými službami města Napajedla. Samozřejmě nebude potřeba uskladňovat všechny PET lahve, které budou sesbírány. Uskladnit bude třeba zhruba 1 100 PET lahví, které budou nutné pro výrobu zvířat. Přbytek PET lahví bude ekologicky recyklován.

Ve třetí fázi projektu (od 1. 3. do 31. 5 2018) bude potřebný počet PET lahví převezen do Brna. Studenti FaVU VUT budou mít za úkol z nich vytvořit v průběhu měsíce března šest plastových zvířat, které si žáci sami namalovali, a byly vybrány členy projektového týmu. Sochy budou vyráběny v průběhu měsíce března.

V této fázi bude také pracováno na výrobě informační tabule, která bude informovat občany o daném projektu a o nutnosti třídít odpad. Zároveň na tabuli budou zobrazeny vybrané produkty společnosti Fatra, a.s. Tabule bude spolu se sochami instalována ve městě Zlín v termínu od 2. 4. do 31. 5 2018. Jako lokalita se nabízí park Komenského, jehož součástí je plocha, na které mohou obyvatelé města často spatřit různé druhy umění. Po dobu vystavení jsou sochy vždy jednou týdně kontrolovány členy týmu. V případě, že dojde k menšímu poškození, budou opraveny.

Ve čtvrté a poslední fázi projektu (od 1. 6. do 15. 6. 2018) budou sochy odinstalovány a recyklovány. V případě zájmu mohou být poskytnuty dalším organizacím např. Ekocentru Čtyřlístek nebo KOVOZOO ve Starém Městě, která vyrábí a vystavuje zvířata z kovového odpadu, ale zároveň tam mohou lidé odevzdat veškerý nepotřebný odpad včetně PET lahví.

Na konci celého projektu bude projektovým manažerem vypracován oficiální dokument a je na základě vyhodnocení dotazníků zhodnocena jeho úspěšnost. Celý projekt bude uzavřen dne 15. 6. 2018.

Jak již bylo zmíněno v předchozím textu, celý projekt bude rozdělen do čtyř fází. Obr. 18 zobrazuje Ganttův diagram, který znázorňuje, v jakých měsících jednotlivé fáze budou probíhat. Fáze jsou podrobněji rozčleněny. Ještě podrobnější členění na konkrétní činnosti uvádí příloha H. Příloha H znázorňuje nejen aktivity, které bude třeba vykonat v rámci realizace projektu, ale také kdo z členů projektového týmu bude danou činnost vykonávat. Dále je odhadnuto kolik času činnost přibližně zabere. Je tedy proveden hierarchický rozklad činností, organizační dekompozice a plánování času. Tyto údaje slouží pro výpočet osobních nákladů na členy projektového týmu.

Obr. 18: Ganttův diagram

Fáze projektu období 2017 - 2018	21. 8 - 31. 8.	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	1. 6. - 15. 6.
Přípravná fáze											
Oslovení škol a informační schůzky											
Příprava brožur, cen, nádob, apod.											
Převoz pomůcek do škol											
Projektové dny na školách											
Sběr PET lahví											
Výroba zvířat											
Vystavení zvířat											
Ukončení projektu											

Zdroj: Vlastní zpracování

8.3 Návrh rozpočtu

Plánovaný rozpočet zahrnuje náklady na dopravu, náklady na svoz PET lahví, jejich uskladnění a recyklaci, materiál, náklady na zábor veřejného prostranství sloužícího pro vystavení plastových tvorů, odměnu pro členy FaVU VUT a osobní náklady na mzdy členů projektového týmu.

- **Náklady na dopravu**

Fatra, a.s. využije svých služebních vozidel na rozvoz brožur, cen apod. Jedná se o automobil značky Octavia Combi a dodávku značky Ford Transit Kombi Van. Vzdálenost mezi školami včetně odjezdu od Fatry, a.s. a opětovného návratu do ní je vypočítána na 60 km, které zaberou řidiči 2 hodiny čistého času. Výpočet nákladů na vůz uvádějí vzorce 1, 2 a 3.

$$\text{Ujeté km} * \text{amortizace} = A \quad (1)$$

$$\text{Spotřeba} * \text{ujeté km} * \text{cena PHM} = B \quad (2)$$

$$A + B/100 = \text{náklady na vůz} \quad (3)$$

- *Výpočet nákladů na vůz Octavia Combi*

Tab. 14 zobrazuje, na jaké činnosti bude vozidlo využito a kolik bude v rámci jednotlivých činností ujeté kilometry.

Tab. 14: Činnosti zajišťované vozidlem Octavia Combi

Činnost	Ujetý počet kilometrů
Informační schůzky	60 km
Převoz materiálů a brožur	60 km
Převoz cen do škol za nejhezčí obrázky	60 km
Převoz cen do družiny školy za nejvíce sesbíraných PET lahví	26 km
Údržba soch 1 krát týdně po dobu 2 měsíců (8 cest)	224 km

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 15 zobrazuje údaje potřebné pro výpočet nákladů na vozidlo Octavia Combi.

Tab. 15: Údaje pro výpočet nákladů na vůz Octavia Combi

Ujetý počet km	430 km
Průměrná spotřeba na 100 km	5,9 litrů
Amortizace vozidla na 1 km	4,10 Kč
Cena za 1 litr PHM	30, 10 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě vzorce 1, 2 a 3 byly vypočteny celkové náklady na vozidlo na **2 527 Kč**.

- *Výpočet nákladů na vůz Ford Transit Kombi Van*

Tab. 16 zobrazuje, na jaké činnosti bude vozidlo využito a kolik bude v rámci jednotlivých činností ujeté kilometry.

Tab. 16: Činnosti zajišťované vozidlem Ford Transit Kombi Van

Činnost	Ujetý počet kilometrů
Poskytnutí nádob školám	60 km
Převoz PET lahví do Brna a soch z Brna	570 km (3 cesty)
Odstalování soch	28 km

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 17 zobrazuje údaje potřebné pro výpočet nákladů na vozidlo Ford Transit Kombi Van.

Tab. 17: Údaje pro výpočet nákladů na vůz Ford Transit Kombi Van

Ujetý počet km	658 km
Průměrná spotřeba na 100 km	9,1 litrů
Amortizace vozidla na 1 km	4,10 Kč
Cena za 1 litr PHM	30,10 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě vzorce 1, 2 a 3 byly vypočteny celkové náklady na vozidlo na **4 500 Kč**.

- **Náklady na svoz PET lahví**

Svoz PET lahví ze škol bude zajišťován Technickými službami města Napajedla. Ceny jsou stanoveny dle platného ceníku³. Svoz bude probíhat 1 krát týdně po dobu 2 měsíců. Z hlediska časového plánování je předpokládáno, že svoz PET lahví zabere 3 hodiny času včetně nakládky a vykládky. Tab. 18 zobrazuje údaje, které jsou potřebné pro výpočet celkových nákladů na svoz PET lahví.

Tab. 18: Údaje pro výčet nákladů na svoz PET lahví

Název	Cena	Počet	Celkem
Lidské zdroje	150 Kč/h	24 hodin	3 600 Kč
Nákladní vozidlo značky Renault	540 Kč/h	24 hodin	12 960 Kč
Uskladnění přibližně 1 100 PET lahví a recyklace přebytečných PET lahví			2 200 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové náklady na svoz a uskladnění PET lahví jsou vypočteny na **18 760 Kč**.

- **Výroba brožur a tisk praktických cvičení**

Tab. 19 zobrazuje údaje potřebné pro stanovení nákladů na výrobu a tisk brožur. Celkové náklady jsou propočteny na **18 400 Kč**.

³ Ceník dostupný na: <http://www.smnajedla.cz/sluzby/index.html>

Tab. 19: Údaje potřebné pro výpočet nákladů na brožury a praktická cvičení

Název	Cena	Počet kusů	Celkem
Brožura v kroužkové vazbě - 16 stran	110 Kč	20	2 200 Kč
Praktická cvičení	1 Kč/1 barevná stránka	10 stran na žáka = 16 200 stran	16 200 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Výroba informační tabule**

Na výrobu informační tabule je přidělena částka ve výši **16 000 Kč**. Tato cena odpovídá dřevěné konstrukci včetně grafických prací se zajištěním tisku a instalaci tabule na určené místo.

- **Odměny žákům a školám**

Tab. 20 zobrazuje údaje potřebné pro stanovení nákladů na odměny žákům a školám. Celkové náklady jsou propočteny na **116 800 Kč**.

Tab. 20: Údaje potřebné pro výpočet nákladů na odměny

Název	Cena	Počet	Celkem
Reklamní předměty	3 000 Kč	20 skupin	60 000 Kč
Reklamní předměty společnosti EKO – KOM	2 000 Kč	20 skupin	40 000 Kč
Nafukovací hračky pro týmy	300 Kč	6 týmů po 6 žácích = 36 žáků	10 800 Kč
Nafukovací hračky do družiny	300 Kč	20 Ks	6 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Nákup nádob**

Vzhledem k tomu, že žáci mají sbírat PET lahve podle barev, každé škole bude poskytnuto 5 nádob na bílé, zelené, modré, červené a žluté PET lahve. Celkové náklady na nádoby jsou spočítány na **20 000 Kč**.

Tab. 21: Výpočet nákladů na nákup nádob

Název	Cena	Počet	Celkem
Nádoby na PET lahve	400 Kč	50	20 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Odměna FaVU VUT**

Odměna fakultě univerzity je stanovena na **15 000 Kč**.

- **Náklady na zábor veřejného prostranství**

Dle ceníku užívání veřejného prostranství pro rok 2017⁴ města Zlín je cena nákladů na zábor veřejného prostranství pro vystavení plastových tvorů propočtena na 60 000Kč. Údaje potřebné pro výpočet znázorňuje Tab. 22.

Tab. 22: Údaje potřebné pro výpočet nákladů na zábor veřejného prostranství

Název	Cena	Doba/plocha	Celkem
Umístění reklamního zařízení	10 Kč m ² /den	60 dní/100 m ²	60 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Osobní náklady na mzdy členů projektového týmu**

Co se týká osobních nákladů na mzdy, je zřejmé, že členové projektového týmu, jsou zaměstnanci Fatry, a.s. Proto jim je mzda vyplacena i v případě nerealizování tohoto projektu v rámci pracovní smlouvy. Tyto náklady nebudou do projektu započítány, avšak jsou také zohledněny vzhledem k tomu, že zaměstnanci na něj budou muset věnovat část své pracovní doby, kterou v případě nerealizování projektu mohou využít na jinou činnost.

Výpočet vychází z časového plánování, které uvádí příloha H. Pro výpočet je brán v potaz i čas strávený na projektových poradách. Jedná se o 4 hodiny navíc na každého člena týmu. Komunikace se školami bude zajišťována členem C. Je stanoveno, že se jedná o 24 hodin práce na celý projekt. Odhad nákladů na práci je zobrazen v Tab. 23. Tyto předběžné náklady byly vypočteny dle odhadu časového plánování na **60 650 Kč**.

Tab. 23: Plánované náklady na práci

Osobní náklady na mzdy	Hodiny celkem: 227		Náklady celkem: 60 650 Kč
	Kč/h	Počet h strávených na projektu 21. 8. 2017 – 15. 6. 2018	Celkem za zaměstnance
Zaměstnanec A	300	16	4 800 Kč
Zaměstnanec B	300	101	30 300 Kč
Zaměstnanec C	250	56	14 000 Kč
Zaměstnanec D	250	15	3 750 Kč
Zaměstnanec E	200	39	7 800 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

⁴ Ceník dostupný na: <http://www.tszlin.cz/wp-content/uploads/ceniky/cenik-uzivani-ver-prostranstvi-2017.pdf>

- **Plánované celkové náklady**

Odhad plánovaných celkových nákladů na projekt, jak je zobrazeno v Tab. 24, je **332 637 Kč**. Pokud nejsou brány v potaz osobní náklady na mzdy členů projektového týmu, jedná se o částku **271 987 Kč**. Na projekt je také vyhrazena finanční rezerva pro krytí nepředvídatelných událostí ve výši **20 000 Kč**. Na celý projekt je stanovena celková maximální částka ve výši **291 987 Kč**.

Tab. 24: Plánované celkové náklady

Osobní náklady na mzdy	60 650 Kč
Náklady na zábor veřejného prostranství	60 000 Kč
Odměna pro FaVU VUT	15 000 Kč
Náklady na dopravu	7 027 Kč
Náklady na svoz PET lahví	18 760 Kč
Materiál	171 200 Kč
Celkem	332 637 Kč
+ Rezerva	20 000 Kč
- Osobní náklady na mzdy	60 650 Kč
Celkem náklady na projekt	291 987 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

8.4 Možnosti financování projektu

Možnosti financování tohoto projektu z externích zdrojů jsou omezené. Vzhledem k tomu, že Fatra, a.s. je obchodní korporací nedá se předpokládat, že na projekt přispěje například město Napajedla, jak tomu může být v případě, když projekt bude realizovat místní nezisková organizace. Získat finanční podporu na tento projekt od státu je také nereálné. Ministerstvo práce a obchodu sice například v současné době realizuje soutěž s názvem Přeměna odpadů na zdroje, která je zaměřena na oběhové hospodářství a je určena, jak pro podnikatelské subjekty, tak i pro žáky základních či mateřských škol, avšak do těchto projektů je možné se zapojit na základě splnění požadovaných kritérií. Není tedy možné přijít s vlastním již vypracovaným projektem a očekávat, že bude z těchto zdrojů financován.

Proto jediným řešením, které se nabízí jako možnost financování projektu *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky*, je financovat ho z interních finančních prostředků. Jednotlivé

odbory mají v rámci podniku svoje vlastní rozpočty, a tak je možné navrhnout, aby náklady na projekt byly zahrnuty například do rozpočtu odboru personálního či marketingového.

8.5 Plán rizik

Formulář rizikových událostí k projektu *Ve školách sbíráme PET lahve zvířátky*, je zobrazen v Tab. 25. Plán rizik má za cíl omezit či úplně anulovat případná rizika, která mohou ve fázi realizace projekt ohrozit.

Tab. 25: Plánovací formulář rizikových událostí

Projekt: Ve školách sbíráme PET lahve zvířátky		
Popis rizikové události	Opatření k omezení rizika	Míra ohrožení projektu
Nezájem škol a učitelů o projekt	Včasné oslovení škol, zdůraznění důležitosti a jedinečnosti projektu, zvolení lákavých cen, finanční odměna pro učitele, popř. orientace na mateřské školy	5
Časová vytíženost členů projektového týmu	Zajistit realizaci projektu externě, přesvědčit zaměstnance o důležitosti projektu, finanční odměna	5
Nezkušenost FaVU VUT s výrobou plastových soch	Oslovení a spolupráce za finanční odměnu s výtvarnicí Veronikou Richterovou	3
Nemožnost vystavit sochy v parku Komenského	Nalezení jiné lokality, např. náměstí ve městě Napajedla	2
Nezkušenost učitelů s projektem a probíranou studijní látkou	Zajištění dostatečné informovanosti učitelů, zorganizování schůzky, kde bude studijní látka podrobně probrána	2
Nedostatečný svoz PET lahví	Poskytnutí nádob s větším objemem, častější realizování svozů	1
Vliv aspektu na projekt: 1 – velmi nízký, 2 – nízký, 3 – střední, 4 – poměrně velký, 5 – vysoký		

Zdroj: Vlastní zpracování

8.6 Monitorovací plán a vyhodnocení projektu

Pro zajištění hladkého průběhu celého projektu budou realizovány čtyři informační schůzky. Těch se zúčastní zaměstnanci Fatry, a.s. zapojení do projektu.

Meetingy se budou konat ve dnech uvedených v následujících bodech:

- 21. 8. 2017 – Začátek projektu.
- 1. 12. 2018 – Začíná rozvoz materiálů, nádob a cen do škol.
- 1. 3. 2018 – Výroba soch.
- 15. 6. 2018 – Uzavření projektu.

Jak již bylo zmíněno, za celý projekt bude odpovídat vedoucí odboru ŽP, který bude dohlížet na realizaci jednotlivých činností. Dále za činnosti, které budou v kompetenci marketingového oddělení, bude odpovídat vedoucí marketingového oddělení.

Každý člen obdrží materiál, ve kterém bude popsáno, na jakých činnostech má pracovat a kdy. Tyto dokumenty budou zároveň uloženy do interního systému, aby každý člen do nich měl snadný přístup. Komunikace mezi členy týmu bude zajištěna prostřednictvím podnikového intranetu.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti. K vyhodnocení projektu poslouží dotazníky, které vyplní učitelé škol zapojených do projektu, rodiče žáků a zaměstnanci společnosti. Dále je vytvořena anketa pro veřejnost, která je umístěna na webových a facebookových stránkách Fatry, a.s. Aby se daly odpovědi objektivně vyhodnotit, je dotazník vypracován před a po realizaci projektu.

K posouzení úspěšnosti projektu je směrodatná průměrná hodnota následujících odpovědí:

1. *Myslíte si, že Fatra, a.s. je environmentálně odpovědnou společností?*

1 – rozhodně ne, 2 – spíše ne, 3 – spíše ano, 4 – rozhodně ano

2. *Do jaké míry jste byli spokojeni s projektem Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky?*

1 – velmi nespokojen, 2 – spíše nespokojen, 3 – spíše spokojen, 4 – rozhodně spokojen

Projekt bude považován za úspěšný, pokud se průměr odpovědi první otázky zvýší o 0,5 bodu. Zároveň co se týče druhé odpovědi, průměr má dosáhnout hodnoty 3. Pokud bude odezva k projektu velmi pozitivní, je možné, aby Fatra, a.s. realizovala tento projekt i další rok a zapojila do něj jiné základní školy.

8.7 Environmentální a ekonomické zhodnocení projektu

Projekt *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky* je specifickým projektem, který na rozdíl od většiny projektů realizovaných v podnicích maximalizujících zisk, neočekává žádnou návratnost vložených finančních prostředků. Projekt byl navržen z důvodu neangažovanosti Fatry, a.s. v místní komunitě z pohledu environmentální oblasti.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti prostřednictvím podpory výuky na téma třídění odpadu a sběru PET lahví na základních školách a dále tvorby uměleckých děl, která budou následně vystavena. Projekt má přesvědčit občany žijící v blízkém okolí, že Fatra, a.s. usiluje o ochranu přírody nejen ve svých výrobních procesech, ale bojuje za ni i za branami svého podniku.

Implementace projektu má jednak environmentální dopad, a zároveň z něj plynou pozitivní i negativní efekty pro Fatru, a.s. Z environmentálního hlediska lze vysledovat pouze aspekty, které mají na ochranu přírody pozitivní vliv. Environmentální aspekty plynoucí z realizace projektu znázorňuje Tab. 26.

Tab. 26: Environmentální aspekty projektu

Výhody	Dopad
Žáci se naučí třídit odpad	++
Sběr PET lahví a jejich recyklace	++
Zdůraznění ochrany ŽP v očích veřejnosti	+
Zdůraznění nutnosti třídit odpad v očích veřejnosti	+

Zdroj: Vlastní zpracování

Výhody a zároveň nevýhody realizace projektu, které plynou pro společnost Fatra, a.s. jsou uvedeny v Tab. 27. Ty nejvýznamnější aspekty jsou označeny znaky ++ v případě pozitivního vlivu nebo jako -- v případě negativního vlivu.

Tab. 27: Výhody a nevýhody realizace projektu pro Fatru, a.s.

Výhody	Dopad	Nevýhody	Dopad
Zlepšení image a dobrého jména	++	Čas zaměstnanců	--
Reklama	++	Organizační náročnost	--
Upevnění firemní kultury	+	Zvýšení nákladů	--
Získání konkurenční výhody a upevnění tržní pozice	+		
Zvýšení obrátu a loajality zákazníků	+		
Zvýšení tržeb především v oblasti hraček	+		
Potenciální zvýšení zisku	+		
Zvýšení schopnosti získat a udržet kvalitní zaměstnance	+		

Zdroj: Vlastní zpracování

Pozitivní efekty, které plynou z realizace projektu pro Fatru, a.s., převládají nad efekty negativními. Z tohoto důvodu je možné projekt doporučit k realizaci. Největší překážkou realizace celého projektu je organizační náročnost a časová vytíženost zaměstnanců Fatry, a.s.

Z tohoto důvodu je pro společnost výhodnější nechat projekt zrealizovat externě. Jako možnost se nabízí využít služeb kvalifikovaných odborníků z ekologicky orientované neziskové organizace, která se zabývá environmentálním vzděláváním, výchovou a osvětou. Doporučit je možné například organizaci s názvem Ekocentrum Čtyřlístek se sídlem ve městě Zlín, která se zaměřuje na žáky základních a středních škol a jejich vzdělávání v oblasti ochrany ŽP.

Tato organizace může zároveň využít již vzniklých kontaktů se školami i žáky a překonat tím riziko neochoty učitelů zapojit se do projektu. V tomto případě mohou být zároveň projektové dny zorganizovány externím lektorem s potřebným týmem za předpokladu prodloužení doby projektových dnů na jednotlivých školách tak, aby v jeden den probíhal projektový den na jedné škole. Po konzultaci projektu s předsedou organizace Martinem Davidovem byly náklady na realizaci projektu Ekocentrem Čtyřlístek odhadnuty na 203 000 Kč. Návrh rozpočtu uvádí Tab. 28.

Tab. 28: Náklady na projekt za předpokladu realizace projektu Ekocentrem Čtyřlístek

Přípravná fáze projektu	10 000 Kč
Příprava pomůcek a jejich převoz do škol	17 000 Kč
Informační schůzky	21 000 Kč
Projektové dny	100 000 Kč
Sběr PET lahví na jednotlivých školách	20 000 Kč
Výroba plastových zvířat	10 000 Kč
Vystavení plastových zvířat	15 000 Kč
Ukončení projektu	10 000 Kč
Celkem	203 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle EKO4LÍSTEK, 2017, b

Tab. 29 porovnává náklady na projekt z pohledu realizace projektu Fatrou, a.s. a Ekocentrem Čtyřlístek. Z Tab. 29 vyplývá, že pro Fatru, a.s., je z finančního hlediska výhodnější realizovat projekt ve spolupráci s touto organizací.

Tab. 29: Porovnání nákladů na projekt Fatrou, a.s. a Ekocentrem Čtyřlístek

Náklady na projekt v případě realizace projektu Fatrou, a.s.	291 987 Kč
Náklady na projekt v případě realizace projektu Ekocentrem Čtyřlístek	203 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedených informací vyplývá, že projekt vzhledem k pozitivním efektům je doporučen k realizaci. Z návrhu projektu však vyplynula rizika, jako je nedostatečná kapacita podniku a nezkušenost zaměstnanců. Z tohoto důvodu byla hledána jednodušší varianta a zvažena možnost využití služeb kvalifikovaných odborníků. Po zhodnocení všech aspektů je Fatře, a.s. projekt doporučen k realizaci ve spolupráci s Ekocentrem Čtyřlístek.

Závěr

Cílem práce bylo provést analýzu environmentální politiky a popsat jednotlivé dobrovolné environmentální nástroje a aktivity, které společnost Fatra, a.s. realizuje. Na základě tohoto rozboru byla navržena doporučení a opatření vedoucí k zefektivnění environmentální politiky.

Z tohoto rozboru vyplynulo, že Fatra, a.s. přistupuje k ochraně ŽP ve svých výrobních procesech odpovědně a usiluje o snížení environmentální zátěže na něj. Toho se snaží dosáhnout splněním všech povinností vyplývajících jednak z legislativy České republiky v ochraně ŽP a také z implementovaných dobrovolných nástrojů, které jdou nad rámec legislativy. Fatra, a.s. investuje do ekologicky šetrnějších technologií a také do oblasti vědy a vývoje. Zpracování plastových odpadů na granulát, který je možné dále využít při výrobě nových výrobků je nedocenitelnou činností v ochraně ŽP. Pozitivním aspektem je, že se Fatra, a.s. chystá oběhové hospodářství provozovat a zejména rozšiřovat i v následujících letech.

Nedostatky byly objeveny zejména, co se týče oblasti zaměstnanců a místní komunity. Aktivity, které podnik realizuje a týkají se oblasti zaměstnanců a veřejnosti, spadají pod koncept společenské odpovědnosti, ale nemohou být zařazeny do environmentální sféry. Mezi aktivitami zaměřenými na veřejnost převažuje firemní dárcovství. Z tohoto důvodu bylo usouzeno, že environmentální politika Fatry, a.s. může být podrobněji propracována v těchto dvou oblastech.

Na základě rozboru byla navržena doporučení a opatření za účelem zlepšení environmentální politiky společnosti. Jedním z těchto doporučení je projekt s názvem *Ve školách sbíráme PET lahve se zvířátky* určený pro základní školy. Cílem projektu je zvýšit povědomí o Fatře, a.s. jako environmentálně odpovědné společnosti prostřednictvím podpory výuky na téma třídění odpadu a sběru PET lahví na základních školách a dále tvorby uměleckých děl, která budou následně vystavena.

Přínos plynoucí z tohoto projektu pro podnik je zejména zlepšení image a firemní reputace, reklama a upevnění firemní kultury. Dále projekt může vést ke zvýšení prodeje především v oblasti prodeje hraček. Naopak největší překážkou realizace projektu je časová vyčerpání zaměstnanců. Fatry, a.s. Z tohoto důvodu byla hledána jednodušší varianta a zvažena

možnost využití služeb neziskové organizace Ekocentrum Čtyřlístek. Po zhodnocení všech aspektů byl projekt doporučen k realizaci ve spolupráci s touto organizací.

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí své diplomové práce Ing. Magdaleně Zbránkové, Ph.D., za její odborné vedení, ochotu a pomoc při zpracování. Dále děkuji panu konzultantovi Ing. Ivu Špačkovi za poskytnuté informace, rady, čas a nasměrování. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině za podporu během celého studia a panu Ing. Tomášovi Plachému, Ph.D. za jeho trpělivou korekturu.

Použitá literatura

AUTO*MAT. *Do práce na kole: základní informace pro firmy* [online]. Praha, 2017. [cit. 2016-04-16] Dostupné z: <https://www.dopracenakole.cz/zakladni-informace>

BELL, Simon and Stephen MORSE. *Sustainability Indicators: Measuring the Immeasurable?* 2nd ed. London: Routledge, 2012. ISBN 9781136556012.

BOWEN HOWARD. *Corporate Social Responsibility of Businessman*. Michigan: Harper, 1973. ISBN 9781609381967.

BUSINESS LEADERS FORUM. *O nás* [online]. Praha, 2017. [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.csr-online.cz/o-nas/>.

BYZNYS PRO SPOLEČNOST. *Zapojíme se* [online]. Praha, 2010 [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://www.zapojimse.cz/>.

BYZNIS PRO SPOLEČNOST. *Strategické poradenství: 4 pilíře CSR* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://byznysprospolecnost.cz/strategicke-poradenstvi-4-pilire-csr/>.

CENIA. *Politika Životního prostředí* [online]. Praha: Resort Životního prostředí, 2012 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/environmentalni-ekonomika/politika-zp>.

CENIA. *O EMAS* [online]. Praha: Resort Životního prostředí, 2012 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/databaze-emas/databaze-emas>.

CENIA. *Rozdíly ISO vs. EMAS*. [online]. Praha: Resort Životního prostředí, 2012 [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: http://www1.cenia.cz/www/sites/default/files/rozdily_ISO_EMAS_v3_1.pdf.

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES. *Green Paper: Promoting European Framework for Corporate Social Responsibility* [online]. Brusel, 2001 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: [https://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=Green+Paper:+Promoting+European+Framework+for+Corporate+Social+Responsibility.&*](https://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=Green+Paper:+Promoting+European+Framework+for+Corporate+Social+Responsibility.&*>).

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES. *A Sustainable Europe for a Better World: A European Union Strategy for Sustainable Development* [online]. Brusel, 2001 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/innovation/pdf/library/strategy_sustdev_en.pdf

CSR EUROPE. About us [online]. Brusel, 2017. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.csreurope.org/about-us>.

ČESKO. Zákon č.477/2001 Sb. ze dne 4. prosince 2001, o obalech a ve znění pozdějších předpisů zákon č. 94/2004 Sb., Zákon č. 66/2006 Sb.

ČESKO. Zákon 17/1992 Sb. ze dne 5. prosince 1991, o životním prostředí.

ČSN EN ISO 14040. *Environmentální management – Posuzování životního cyklu*. Praha: Český normalizační institut, 2006.

ČSN EN ISO 14001:2016 *Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem použití*. Praha: Český normalizační institut, 2006.

MARTINCÍK David a Martin POLÍVKA. *Contribution of Corporate Social Responsibility to the Shareholder Value: Experimental Perspective*. Praha: E+M Ekonomika a Management, 2012 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1081460962/fulltextPDF/4B9F5DD7FAA146FFPQ/13?accountid=1711>.

EMPRESS. *Proč právě společenská odpovědnost* [online]. Praha, 2017. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.empress.cz/vzdelavani/spolecenska-odpovednost-csr/proc-prave-spolecenska-odpovednost/>.

EKO4LÍSTEK. *Ekocentrum Čtyřlístek* [online]. Zlín, 2017. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://eko4listek.cz/>

EKO4LÍSTEK. *Osobní konzultace s předsedou organizace Martinem Davidovem*. Zlín, [cit. 2017-04-26].

EKO-KOM. *O společnosti a systému EKO-KOM* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-12-21]. Dostupné z: <http://www.ekokom.cz/cz/ostatni/o-spolecnosti/system-eko-kom/o-systemu>.

EPSTEIN, Marc and Adriana Rejc BUHOVAC. *Making sustainability work best practices in managing and measuring corporate social, environmental, and economic impacts*. 2nd ed. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers, 2014. ISBN 9781609949952.

EUROSTAT. *Statistika odpadů* [online]. Lucembursko: Evropská komise, 2016 [cit. 2016-12-21]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Waste_statistics/cs.

EUROPEAN PARLIAMENT. *The Lisbon strategy 2000 – 2010* [online]. Brusel, 2000. cit. 2016-12-21]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201107/20110718ATT24270/20110718ATT24270EN.pdf>.

EVROPSKÁ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Odpady: problém či zdroj?* [online]. Kodaň, 2016 [cit. 2016-12-21]. Dostupné z: <http://www.eea.europa.eu/cs/signaly/signaly-2014/clanky/odpady-problem-ci-zdroj>.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Směrnice evropského parlamentu a rady (ES) č. 98/2008, o odpadech a o zrušení některých směrnic* [online]. 2008. [cit. 2016-12-21]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0098>.

FATRA, a.s. *Profil společnosti* [online]. Napajedla, 2017 [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.fatra.cz/o-nas/profil-spolecnosti/>.

FATRA, a.s. *Historie společnosti* [online]. Napajedla, 2017 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z <http://www.fatra.cz/o-nas/historie-spolecnosti/>.

FATRA, a.s. *Chemické izolace* [online]. Napajedla, 2017 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <http://www.fatrafol.cz/produkty/zemni-izolace/chemicke-izolace/>.

- FATRA, a.s. *Interní materiály*. Interní systém řízení dokumentace podniku. Napajedla, 2017
- FATRA, a.s. *Zpráva o stavu ochrany Životního prostředí 2016* [online]. Napajedla, 2016 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <http://www.fatra.cz/wp-content/uploads/2015/11/Fatra-zpr%C3%A1va-o-stavu-%C5%BEivotn%C3%ADho-prost%C5%99ed%C3%AD-2016.pdf>.
- FATRA, a.s. *Noviny zaměstnanců společnosti Fatra, a.s.* [online]. Napajedla, 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <http://www.fatra.cz/wp-content/uploads/2015/11/Fatra-noviny-listopad-prosinec-2015-web.pdf>.
- FRIEDMAN, Milton. *Capitalism and Freedom*. 2. edition. Chicago: University of Chicago Press, 1982. ISBN 978-0226264011.
- FRIEDMAN, Milton. *The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits* [online]. The New York Times Magazine, September 13, 1970. [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.colorado.edu/studentgroups/libertarians/issues/friedman-soc-resp-business.html>.
- CHOUINARD, Yvon a Vincent STANLEY. *Zodpovědná firma*. Praha: Peoplecomm, 2014. ISBN 978-80-87917-12-1.
- ISO. *Introduction to 14001: 2015* [online]. Geneva, 2015. [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/introduction_to_iso_14001.pdf.
- ISO. *Key benefits ISO 14001* [online]. Geneva, 2015. [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_14001_-_key_benefits.pdf.
- JONES, David. *Společensky odpovědné chování se firmám vyplácí*. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-269-7.
- KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 9788024744803.
- KLÁŠTERKA, Jan, Pavel RŮŽIČKA, Luboš BABIČKA a Květoslava REMTOVÁ. *EMAS: Systém environmentálního řízení a auditu* [online]. Planeta: Praha, ročník XV., číslo 1/2007 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPAPFIVNKW4/\\$FILE/planeta1_final.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPAPFIVNKW4/$FILE/planeta1_final.pdf)
- KOMISE EVRPOSKÝCH SPOLEČENSTVÍ. *Podpora trvale udržitelného využívání zdrojů: Tematická strategie pro předcházení vzniku odpadů a jejich recyklaci* [online]. Brusel, 2005. [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52005DC0666>
- KULDOVÁ, Lucie. *Společenská odpovědnost firem: Etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi*. Kanina: OPS, 2010. ISBN 978-80-87269-12-1.
- KULDOVÁ, Lucie. *Nový pohled na společenskou odpovědnost firem: Strategická CSR*. Plzeň: Nava, 2012. ISBN 9788072114085.
- KUNZ, Vilém. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 9788024739830.

MEADOWS Donella, Dennis MEADOWS, Jørgen RANDERS. *The Limits to Growth*. Boston: Universe Books, 1972. ISBN 0-87663-165-0.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Udržitelný rozvoj* [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Konference OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012* [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/konference_osn_udrzitelny_rozvoj_2012.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Cíle udržitelného rozvoje* [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/udrzitelny_rozvoj/\\$FILE/OMV-SDGs-20160122.png](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/udrzitelny_rozvoj/$FILE/OMV-SDGs-20160122.png).

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Plán odpadového hospodářství ČR*. [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-12-21]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr.

MUNRO, David A. and Martin W. HOLDGATE. *Caring for the Earth: a Strategy for Sustainable Living* [online]. Gland: IUCN - The World Conservation Union, 1991 [cit. 2016-01-22]. ISBN 1-85383-126-3. Dostupné z: <https://portals.iucn.org/library/efiles/edocs/CFE-003.pdf>.

PETŘÍKOVÁ, Růžena, Zdenka HOFBRUCKEROVÁ, Romana LEŠINGROVÁ a Pavel HERCÍK. *Společenská odpovědnost organizací*. Ostrava: DTO CZ, 2008. ISBN 978-80-02-02099-8.

PORTER, Michael and Mark KRAMER. *Strategy and Society. The Link between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility*. *Harvard Business Review* [online]. Cambridge, 2006, pp. 78-92. [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <https://hbr.org/2006/12/strategy-and-society-the-link-between-competitive-advantage-and-corporate-social-responsibility>.

RADA VLÁDY PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Rada vlády schválila klíčový dokument Strategický rámec Česká republika 2030* [online]. Praha, 2017. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://rvur.vlada.cz/clanky/rada-vlady-pro-udrzitelny-rozvoj-schvalila-klicovy-dokument-strategicky-ramec-ceska-republika>.

REICH, Robert. *Supercapitalism: The Transformation of Business, Democracy and Everyday life*. New York: Alfred A. Knopf, 2007. ISBN 0-307-26561-7.

REMTOVÁ, Květoslava. *Ekodesign*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2003. ISBN 80-7212-230-4.

REMTOVÁ, Květoslava. *Metoda LCA : posuzování životního cyklu*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2003. ISBN 80-7212-232-0.

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Operační program Životního prostředí*. Praha, 2015 [cit. 2016-12-21]. Dostupné z <http://www.opzp.cz/obecne-pokyny/>.

SVAZ CHEMICKÉHO PRŮMYSLU ČESKÉ REPUBLIKY. *Celosvětová charta Responsible Care*. [online]. Praha, 2017 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.schp.cz/index.php/responsible-care>.

SPOLEK EKOSMÁK a ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY. *Uklid'me svět, uklid'me Česko* [online]. Praha, 2017. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://www.uklidmecesko.cz/>.

UNITED NATION. *The Future We Want* [online]. Rio de Janeiro, 2012 [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/733FutureWeWant.pdf>.

RICHTEROVA Veronika. *Dílo* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.veronikarichterova.com/dilo/>

VÍTEJTE NA ZEMI. *Počátky pravěk a neolitická revoluce* [online]. Praha, 2013. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=pocatky_pravek_a_neoliticka_revoluce&site=spotreba.

VÍTEJTE NA ZEMI. *Průmyslová revoluce* [online]. Praha, 2013. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=prumyslova_revoluce&site=spotreba.

VÍTEJTE NA ZEMI. *Environmentalismus* [online]. Praha, 2013. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=environmentalismus&site=spotreba>.

VÍTEJTE NA ZEMI. *Trvale udržitelný rozvoj* [online]. Praha, 2013. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=trvale_udrzitelny_rozvoj&site=spotreba.

Bibliografie

DOLEŽAL, Jan et al. *Projektový management: Komplexně, prakticky a podle světových standardů*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5620-2.

KUNCOVÁ, Michaela, Jakub NOVOTNÝ a Radek STOLÍN et al. *Techniky projektového řízení a finanční analýza projektů*. Praha: Ekopress, 2016. ISBN 978-80-87865-26-2.

NĚMEC, Vladimír. *Projektový management*. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0392-0.

PAVLÍK, Marek a Martin BĚLČÍK et al. *Společenská odpovědnost organizace: CSR v praxi a jak s ní dál*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3157-5.

ROSENAU, Milton. *Řízení projektů*. Třetí. Praha: Computer Press, 2007. ISBN 80-7226-218-1.

SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5.

ZDRAŽILOVÁ, Dana et al. *Společenská odpovědnost podniků: Transparentnost a etika podnikání*. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-192-5.

Seznam příloh

PŘÍLOHA A: Přístup Evropské unie a České republiky ke společenské odpovědnosti firem (2 strany)

PŘÍLOHA B: Ukázka vybraných produktů Fatry, a.s. (2 strany)

PŘÍLOHA C: Rozvojová strategie Fatry, a.s. pro období 2015 – 2020 (1 strana)

PŘÍLOHA D: Vyhodnocení aspektu Emise z provozu válcovny a identifikační list významného aspektu (2 strany)

PŘÍLOHA E: Certifikáty ve Fatře, a.s. (1 strana)

PŘÍLOHA F: Přihláška do zlepšovacího návrhu (1 strana)

PŘÍLOHA G: Ukázka brožury a praktických cvičení (1 strana)

PŘÍLOHA H: Činnosti v rámci projektu, organizační dekompozice a časové plánování (2 strany)

Příloha A

Přístup Evropské unie a České republiky ke společenské odpovědnosti firem

Důležitým rokem, kdy se EU začala intenzivně zabývat problematikou CSR, je rok 1995. V té době se předseda Evropské komise Jacques Delors zapřičinil o založení evropské expertní centrály s názvem CSR Europe. Členy tohoto sdružení jsou soukromé podniky i partnerské organizace. Jeho cílem je podporovat ziskovost podniků v souladu s dlouhodobě udržitelným růstem a rozvojem lidského kapitálu za pomoci strategie CSR. (CSR Europe, 2017)

Dalším významným milníkem v podpoře CSR byla tzv. Lisabonská strategie. Ta byla projednána na Lisabonském summitu EU, který se uskutečnil v roce 2000. Na něm bylo rozhodnuto, že CSR přispěje ke splnění stanoveného strategického cíle EU. Ten byl vytyčen tak, že EU se má stát „*nekonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného hospodářského růstu s více a lepšími pracovními místy a s větší sociální soudržností*“. (European Parliament, 2000)

Roku 2001 byla EU vydána tzv. Zelená kniha s názvem *Promoting European Framework for Corporate Social Responsibility* (Commission of the European Communities, 2001). Tato příručka měla za cíl otevřít diskusi o CSR a načrtnout základy o rozvoji tohoto konceptu v EU (Kunz, 2012).

Po tomto roce nepolevuje úsilí EU propagovat koncept CSR. Od roku 2001 byla pořádána řada konferencí v rámci programu CSR Business Marathon. Roku 2004 byla tato konference uskutečněna i v ČR. V roce 2002 bylo spuštěno European Multistakeholder Forum, jehož cílem je diskuze a výměna zkušeností. Další iniciativou Evropské komise bylo založení Evropské aliance pro CSR roku 2006. Roku 2010 byl spuštěn projekt Enterprise 2020. Ten navazuje na Evropskou alianci CSR a opět má za cíl propagovat CSR, podporovat firmy v implementaci a spolupracovat s nimi, vést diskusi, informovat o trendech a podpořit tak pozici EU jako lídra v CSR. (Kunz, 2012)

V České republice je národním partnerem bruselské organizace CSR Europe Business Leaders Forum (dále jen BLF). Organizace sdružuje české i mezinárodní podniky a

význačné české instituce. Členem se mohou stát veškeré subjekty včetně malých a středních podniků. BLF se angažuje ve věcech společenské odpovědnosti a etického přístupu v podnikání. Hlavním cílem je propagace a zvýšení povědomí o CSR. BLF informuje o nejlepších principech, nástrojích i postupech. Jsou zdůrazňovány výhody, které může aplikace CSR do podnikatelské praxe přinést. Dále jsou dávány příkladem firmy, které již CSR implementovaly a jejich propracované podnikové strategie. BLF organizuje semináře, workshopy i konference, kde se mají možnost setkat manažeři, experti, majitelé firem i akademici. Dále BLF provádí řadu výzkumů, spojených s problematikou CSR. BLF také každým rokem vyhlašuje cenu Futurum. Ta oceňuje nejlepší projekty týkající se ochrany ŽP, zdraví a bezpečnosti práce v České republice. (Business Leaders Forum, 2017)

PŘÍLOHA B

Ukázka vybraných produktů Fatry, a.s.

Vinylové podlahové krytiny

Technické fólie/ Měkčené PVC fólie

PVC granulát

Plastové profily

Hračky a další svařované výrobky

Paropropustné fólie a lamináty

Fólie a desky z PE, PET, EVAC

Vstřikované výrobky

Zdroj: Fatra, 2017, a

BOPET fólie a lamináty

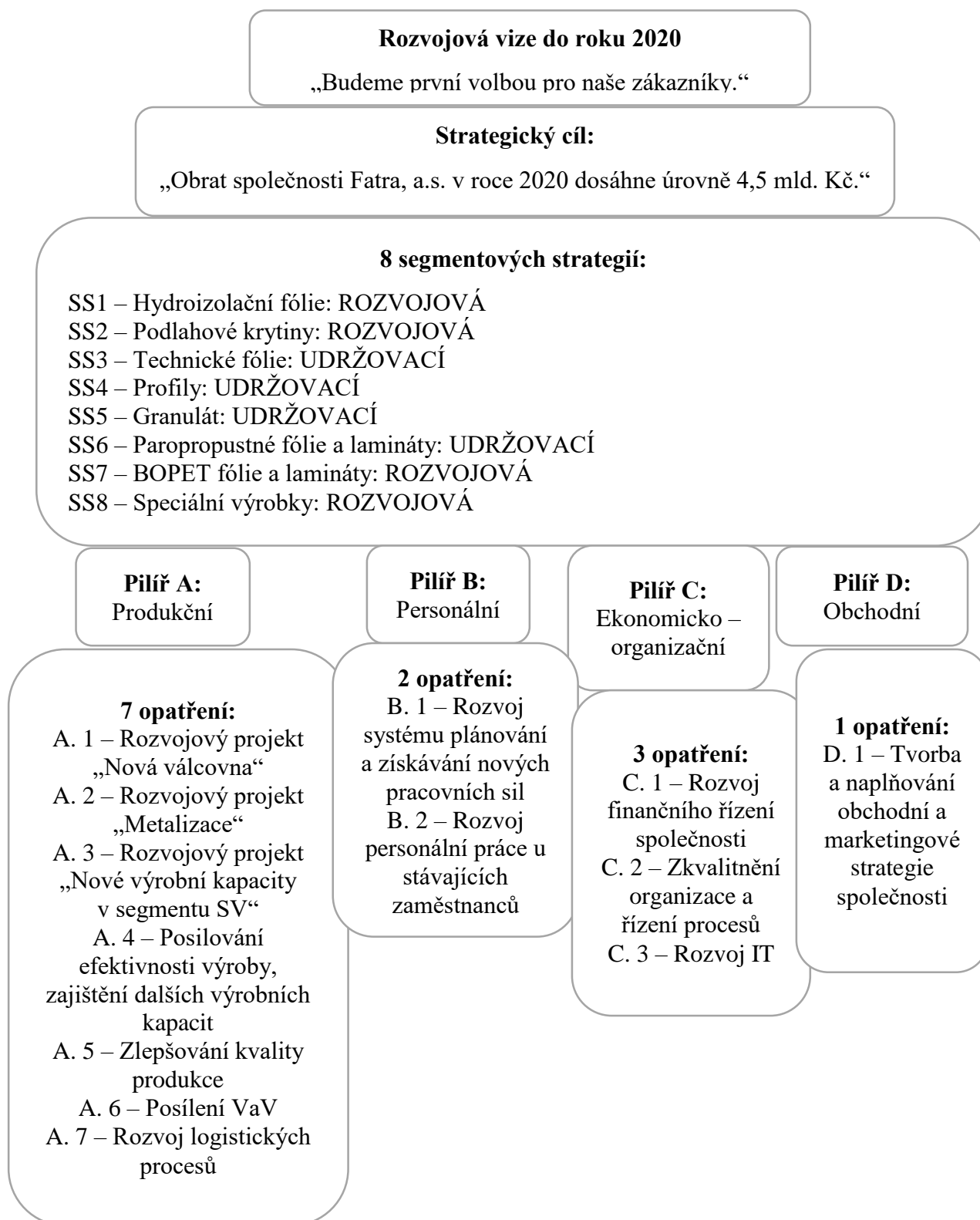

Tvarované výrobky

PŘÍLOHA C

Rozvojová strategie Fatry, a.s. pro období 2015 – 2020

Zdroj: Fatra, 2015

PŘÍLOHA D

Vyhodnocení aspektu Emise z provozu válcovny a identifikační list významného aspektu

	Vyhodnocení aspektu činnosti			
Aspekt číslo	100010/EAC 02/24-			
Útvar/oddělení	Válcovna – 110000, 111000, 115000			
Budova	24			
Činnost	Válcování, vytlačování a laminace fólií			
Aspekt	Emise z provozu válcovny			
Popis aspektu	Při válcování a laminaci fólií dochází ke vzniku emisí organických látek a odštěpování Cl. Tyto emise jsou odsávány vzduchotechnikou přes klimatizační jednotky do volného ovzduší.			
Dopad	Znečištění životního prostředí (ovzduší)			
Vyhodnocení aspektu	Běžný provoz	Mimořádný provoz	Havarijní stav	Maximum
	128	128	108	128

Výpočet:

Typ provozu	Legislativní požadavky	Dopad na složky ŽP	Pravděpodobnost výskytu	Ekonomické hledisko	Sociální hledisko	Součin
Běžný provoz (BP)	4	2	4	2	2	128
Mimořádný provoz (MP)	4	2	4	2	2	128

	Pravděpodobnost výskytu	Závažnost dopadu	Rizikovitost škodlivin	Ekonomické hledisko	Sociální hledisko	Součin
Havarijní stav (HS)	3	3	3	2	2	128

Zdroj: Fatra, 2017, d

		Identifikační list významného aspektu	
Číslo EA:	100010/EAC 02/24-		
Název EA:	Emise z provozu válcovny		
Popis EA:	Při válcování a laminaci fólií dochází ke vzniku emisí organických látek a odštěpování Cl. Tyto emise jsou odsávány vzduchotechnikou přes klimatizační jednotky do volného ovzduší.		
Důvod významnosti	Válcovna je zařazena jako velký zdroj znečištění ovzduší.		
Vztah k politice integrovaného systému	bod. č. 2 Plnit požadavky právních a jiných předpisů v rámci jednotlivých oblastí integrovaného systému. bod č. 3 Předcházet znečištění životního prostředí, uplatňovat vhodné prevenční postupy v ochraně životního prostředí, zdraví zaměstnanců a pro snížení rizika havárie.		
Cíl	Cílová hodnota	Parametr pro měření	
Plnit legislativní požadavky na emise, zamezit poškozování zdraví obsluhy.	TOC 50 mg/m ³ Cl a jeho anorganické sloučeniny Cl 50 mg/m ³ při toku > 500g/hod	Měření emisí ve smyslu zákona	
Řízení významného aspektu			
a) Organizační opatření	Vedoucí strojní údržby a vedoucí oddělení 110000 zabezpečí důsledné dodržování Provozních pokynů pro vzduchotechniku budovy 24. Kontrola dodržování předepsaných emisních limitů se provádí autorizovaným měřením emisí 1krát ročně. Odpovědnost: vedoucí oddělení Termín: dle dokumentace		
b) Projekt EMS			

Zdroj: Fatra, 2017, d

PŘÍLOHA E

Certifikáty ve Fatře, a.s.

Zdroj: Fatra, 2017, a

PŘÍLOHA G

Ukázka brožury a praktických cvičení

Jak správně třídit odpad do barevných kontejnerů?

Papír	Plast	Sklo	Nápojový karton
✓ krabice karton lepenka 	✓ lahve PET lahve 	✓ skleněné lahve od nápojů 	✓ kartonové obaly od omáček, smetany
✓ noviny časopisy reklamní letáky 	✓ sáčky fólie polystyren 	✓ skleněné nádoby 	✓ kartonové obaly od džusů
✓ obálky sešity 	✓ plastové nádoby 	✓ tabulové sklo 	✓ kartonové obaly od mléka
✓ kancelářský papír 	✓ kelímky krabičky výrobky z plastů 	✗ varné a laboratorní sklo 	✗ obaly od chipsů
✗ pleny hygienické potřeby 	✗ plastové trubky podlahové krytiny 	✗ keramika porcelán 	✗ blistry (kombinované obaly)
✗ mokrý, mastný a znečištěný papír 	✗ plastové nádoby od olejů a chemikálií 	✗ zrcadla drátěné sklo autosklo 	✗ znečištěné kartonové obaly

EKO-KOM Způsoby sběru tříděného odpadu se mohou lišit v jednotlivých městech. Podrobnější informace o třídění a recyklaci odpadů v ČR naleznete na www.jaktridit.cz

A sorting exercise diagram showing various waste items at the top and four cartoon trash bins at the bottom. Lines connect the items to the bins. The items include: a jar of jam, a white plastic jug, a children's book 'Sluníček', a blue recycling bin, a glass bottle, a glass, a pile of plastic bottles, a newspaper, and two wine bottles. The bins are: a yellow bin labeled 'nápojové kartony' (beverage cartons), a yellow bin labeled 'plasty' (plastics), a blue bin, and a white bin.

Zdroj: EKO-KOM, 2017

PŘÍLOHA H

Činnosti v rámci projektu, organizační dekompozice a časové plánování

Činnost	Člen	Doba v hodinách
1. Fáze (od 21. 8. 2017 do 15. 12 2017)		
Stanovení cílů a definice projektu	A	1
Oslovení FaVU FUV	A	1
Vytvoření harmonogramů – činností a časového	A	4
Sestavení rozpočtu	A	3
Analýza škol	C	1
Kontaktování škol	B	5
Vytvoření, rozeslání a vyhodnocení dotazníků úspěšnosti projektu	B	16
Informační schůzky ve školách	B	36
Zakoupení reklamních předmětů od EKO-KOM	C	1
Příprava cen	C	1
Vytvoření obsahu brožur a praktických cvičení	B	12
Grafika	C	8
Zadaní tisku agentuře	C	1
Nákup nádob	C	2
Převoz cen a brožur do škol	C	6
Poskytnutí nádob školám	E	4
2. fáze (od 18. 12. do 28. 2. 2017)		
Projektové dny	(Učitelé)	17.12. -22.12 2017
Pravidelný svoz PET lahví	(Technické služby)	1. 1. 2018 – 28. 2. 2018
Vypracování a podání žádosti na MÚ o poskytnutí prostoru	A	1
3. Fáze (od 1. 3. do 31. 5 2018)		
Vyhodnocení výherních škol – nejhezčí obrázky, nejvíce PET lahví	B	4
Převoz cen do škol	C	6
Výroba soch	FaVU VUT	1. 3. – 31. 3. 2018

Výroba informační tabule – obsah	B	8
Převoz PET lahví do Brna	E	9
Převoz zhotovených soch do Zlína	E	3
Instalace	D; E	8
Údržba	E	8
4. Fáze (od 1. 6. do 15. 6. 2018)		
Odinstalování soch/odvoz a recyklace	D; E	3
Vytvoření, rozeslání a vyhodnocení dotazníků úspěšnosti projektu	B	16
Tvorba reportu	A	2

Zdroj: Vlastní zpracování